1. UNSERE FAMILIE

Unsere Familie besteht im engeren Sinne des Wortes aus fünf Personen.

Mein Vater ist 40 Jahre alt. Er arbeitet als Beamter in der Gesundheitsversicherugsanstalt in Třebíč. Er hat viele Hobbys, aber am meisten arbeitet er im Garten, und jetzt haben wir auch eigenes Land zurückbekommen. Mein Vater möchte auf diesen Feldern Kartoffeln, Getreide und Rüben anbauen. Er züchtet auch eine Kuh. Es gefällt ihm sehr selbst zu wirtschaften.

Meine Mutter ist 41 Jahre alt und arbeitet als Büroangestellte bei dem Gericht in Třebíč. Sie hat auch viele Hobbys. Außerdem, daß sie eine gute Hausfrau und Köchin ist, kann sie sehr gut nähen, stricken und sticken. Sie liebt Blumen, wie ich, und wir pflegen zusammen die Rosen, die uns am meisten gefallen.

Ich habe zwei Geschwister. Die Schwester ist 15 Jahre alt und besucht die Fachschule für Krankenschwestern. Sie liest gerne Bücher und kann auch sehr schön sticken. Sie treibt gern Sport und hört Musik. Sie ist sehr pünktlich und liebt Ordnung. Mein jüngerer Bruder ist 10 Jahre alt. Er geht zur Grundschule im Dorf, wo ich auch die Grundschule besuchte. Er ist sehr geschickt, weil er alles reparieren kann und er versteht alle Maschinen. Er bastelt sehr gerne Autos und Flugzeuge aus Papier.

Von den Großeltern habe ich nur beide Großmütter, seit diesem Jahr habe ich nämlich keinen Großvater mehr. Die Mutter meines Vaters ist 70 Jahre alt. Sie ist Rentnerin und wohnt bei uns im Hause. Es geht ihr gesundheitlich ziemlich gut, sie hat nur einige Schwierigkeiten mit Gehen. Sie liest viele Bücher. Ihr Mann ist schon vor drei Jahren gestorben. Die Mutter von meiner Mutter ist 68 Jahre alt, sie ist auch Rentnerin und wohnt in unserem Dorf. Sie wohnt jetzt mit meinem Onkel, weil der Großvater in diesem

1. NAŠE RODINA

Naše rodina se skládá v užším slova smyslu z pěti osob.

Mému otci je 40 let. Pracuje jako úředník ve zdravotní pojišťovně v Třebíči. Má mnoho koníčků, ale nejvíce pracuje na zahradě, a nyní jsme dostali zpět také svůj vlastní pozemek. Můj otec by chtěl na těchto polích pěstovat brambory, obilí a mrkev. Chová také jednu krávu. Velmi se mu líbí samostatně hospodařit.

Mé matce je 41 let a pracuje jako úřednice u soudu v Třebíči. Má také velmi mnoho koníčků. Kromě toho, že je dobrá hospodyně a kuchařka, umí velmi dobře šít, plést a vyšívat. Miluje květiny, jako já, a společně pěstujeme růže, které se nám líbí nejvíce.

Mám dva sourozence. Sestře je 15 let a chodí na střední zdravotnickou školu. Ráda čte knihy a umí také velmi pěkně vyšívat. Pěstuje ráda sport a poslouchá hudbu. Je velmi přesná a má ráda pořádek. Mému mladšímu bratrovi je 10 let. Chodí na základní školu ve vesnici, kde jsem i já navštěvoval základní školu. Je velmi šikovný, protože umí všechno opravit a rozumí všem strojům. Staví rád auta a letadla z papíru.

Z prarodičů mám už jen obě babičky, od letošního roku už totiž nemám žádného dědečka. Mamince mého otce je 70 let. Je důchodkyně a bydlí u nás v domě. Zdravotně se jí vede celkem dobře, má jen trochu problémy s chozením. Čte velmi mnoho knih. Její manžel zemřel již před třemi roky. Mamince mé matky je 68 let, je také důchodkyně a bydlí v naší vesnici. Bydlí nyní s mým strýcem, protože děda tento rok zemřel. Je velmi pilná a zdatná. Zdravotně se jí vede dobře. Pořád plete rukavice a ponožky. Umí výbor-

Jahr gestorben ist. Sie ist sehr fleißig und rüstig. Es geht ihr gesundheitlich gut. Sie strickt immer Handschuhe und Socken. Sie kann ausgezeichnet kochen und sehr gut alte Gerichte zubereiten.

Die Familie im weiteren Sinne des Wortes besteht aus vielen Verwandten. Ich habe zwei Onkel, zwei Tanten, drei Cousins und drei Cousinen. Von der Mutter habe ich drei Cousins, die 13, 10 und 4 Jahre alt sind. Von meinem Vater habe ich im Gegenteil drei Cousinen, die 18, 16 und 8 Jahre alt sind.

Ich meine, daß wir gute Beziehungen unter uns und unseren Verwandten halten, und wenn jemand die Hilfe braucht, helfen wir ihm.

ně vařit a připravovat jídla podle starých receptů.

V širším slova smyslu se rodina skládá z mnoha příbuzných. Mám dva strýce, dvě tety, tři bratrance a tři sestřenice. Z matčiny strany mám tři bratrance, kterým je 13, 10 a 4 roky. Z otcovi strany mám naopak tři sestřenice, kterým je 18, 16 a 8 let.

Myslím si, že udržujeme dobré vztahy mezi námi a našimi příbuznými, a když někdo potřebuje pomoct, pomůžeme mu.

2. DIE WOHNUNG, IN DER STADT, IM DORF

Zuerst wohnte ich auf dem Lande. Unsere Familie hatte ein Einfamilienhaus und einen Garten in der Nähe vom Wald. Dann zogen wir in die Stadt um. Und jetzt wohne ich in Třebíč im einem Blockhaus.

Unsere Wohnung befindet sich im zweiten Stock. Das Haus hat 4 Stockwerke und einen Keller. Unsere Wohnung besteht aus 3 Zimmern (Wohnzimmer, Schlafzimmer und Kinderzimmer), einer Küche, einer Toilette und einem Badezimmer.

Das Schlafzimmer ist das Zimmer meiner Eltern. Dort sind eine Schrankwand, ein großes Bett mit Nachttischen, ein Teppich und einige Bilder. Meine Mutter hat hier auch viele Pflanzen.

Gegenüber dem Schlafzimmer befindet sich die Küche. Dort haben wir eine Anbauküche mit Herd und einigen Regalen. Außerdem sind hier auch ein Kühlschrank und Lebensmittelschrank. Unsere Küche hat auch ein kleines Eßzimmer. Dort sind ein Tisch und vier Stühle.

Neben der Küche ist das Wohnzimmer. Es ist das größte Zimmer der Wohnung. Im Wohnzimmer befinden sich eine braune Schrankwand und ein Teppich auf den Boden. Rechts haben wir eine Sitzgarnitur und einen kleinen Tisch. Links ist noch eine Schrankwand mit einem Fernseher.

Das letzte Zimmer, das ich jetzt beschreiben möchte, ist das Kinderzimmer. Ich habe mein Zimmer nicht allein, aber mit meinem Bruder zusammen. Unser Zimmer hat ein Fenster und einen Balkon. Während des Tages scheint die Sonne rein. Das ganze Zimmer ist in roter, grüner und brauner Farbe. Auf dem Boden liegt ein braunes Teppich. Im Zimmer haben wir zwei Betten. Das erste Bett ist links und das zweite rechts. Unter dem Fenster habe ich meinen Schreibtisch. Über den Betten hat jeder eigenes Regal.

2. BYT, VE MĚSTĚ, NA VESNICI

Nejdříve jsem bydlel na venkově. Naše rodina měla rodinný dům a zahradu v blízkosti lesa. Pak jsme se přestěhovali do města. A nyní bydlím v Třebíči na sídlišti.

Náš byt se nachází ve druhém patře. Dům má čtyři poschodí a sklep. Náš byt se skládá ze 3 pokojů (obývací pokoj, ložnice a dětský pokoj), kuchyně, záchodu, koupelny.

Ložnice je pokoj mých rodičů. Je tam stěna, velká postel s nočními stolky, koberec a pár obrázků. Moje matka tu má také mnoho rostlin.

Naproti ložnici je kuchyň. Tam máme vestavěnou kuchyň se sporákem a policemi. Kromě toho tu máme lednici a spižírnu. V naší kuchyni je také malá jídelna. Tam je stůl a čtyři židle.

Vedle kuchyně je obývací pokoj. Je to největší pokoj našeho bytu. V obýváku se nachází hnědá stěna a na podlaze koberec. Vpravo máme sedačku a malý stolek. Vlevo je ještě jedna stěna s televizí.

Posledním pokojem, který bych chtěl popsat je dětský pokoj. Nemám pokoj sám, ale společně s mým bratrem. Náš pokoj má jedno okno a balkon. Během dne svítí dovnitř slunce. Celý pokoj je v červené, zelené a hnědé barvě. Na podlaze leží hnědý koberec. Máme tu dvě postele. Jedna postel je vlevo a druhá vpravo. Pod oknem mám svůj psací stůl. Nad postelemi má každý svou vlastní polici. Na nich jsou různé věci – např. knihy, lampičky atd. Vlevo od dveří je skříň. Naproti dveřím stojí stěna, kde máme akvárium.

Auf den Regalen sind verschiedene Sachen – z. B.: Bücher, Lampen usw. Links von der Tür ist ein Schrank. Gegenüber der Tür steht eine Schrankwand, wo wir ein Aquarium haben. Unsere Wohnung hat Zentralheizung.

Auf dem Dorf:

Vorteile:

Auf dem Dorf gibt es sehr schöne Natur, große Wälder, viele Teiche und auch viele Felder. Auf dem Lande sind fast keine Fabriken. Dort ist es ruhig und still. Dort kann man alles machen, was er will. Jeder kann Sport treiben, Blumen anbauen oder Haustiere halten. Die Leute leben hier in den Einfamilienhäusern und haben Gärten, wo sie Obst und Gemüße anbauen können. Hier ist noch frische Luft.

Nachteile:

Auf dem Lande haben die Menschen wenig Kulturleben und auch die Verbindung mit der Stadt ist nicht gut. Das Verkehrsmittel ist meistens Bus. Auf dem Lande gibt es nicht viel Arbeitsmöglichkeiten und die Leute müssen lange zur Arbeit und in die Schule fahren. Hier sind wenige Geschäfte und das Warenangebot ist nicht so groß und reich.

In der Stadt:

Vorteile:

In der Stadt sind viele Kultureinrichtungen und Sporteinrichtungen. Dort kann man ins Kino, Theater, in die Diskothek gehen. Die Leute haben ihre Arbeit im Ort zur Verfügung und sie müssen nicht lange zur Arbeit fahren. Hier sind auch viele Geschäfte und Dienstleistungeinrichtungen.

Náš byt má ústřední topení.

Na vesnici

Výhody:

Na vesnici je hezká příroda, velké lesy, mnoho rybníků a také mnoho polí. Na venkově nejsou téměř žádné továrny. Je to zde klid a ticho. Tam může člověk dělat všechno, co chce. Každý může pěstovat sport, pěstovat květiny nebo chovat domácí zvířata. Lidé zde žijí v rodinných domcích a mají zahrady, kde mohou pěstovat ovoce a zeleninu. Je zde ještě čerstvý vzduch.

Nevýhody:

Na venkově mají lidé méně kulturního života a také spojení s městem není nejlepší. Dopravním prostředkem je hlavně autobus. Na venkově není mnoho pracovních příležitostí a lidé musí dlouho jezdit do práce a do školy. Je zde málo obchodů a nabídka zboží také není tak velká a bohatá.

Ve městě

Výhody:

Ve městě je mnoho kulturních a sportovních zařízení. Člověk může jít do kina, do divadla, na diskotéku. Lidé mají práci k dispozici v místě a nemusejí dlouho dojíždět. Je zde také mnoho obchodů a služeb.

Nachteile:

In einer großen Stadt sind viele Betriebe und darum gibt es dort schlechte Luft. Die Stadt ist laut, man lebt hier hektisch. Die Leute wohnen in Siedlungen, in Hochhäusern und sie haben kein Privatleben. Sie können nicht in den Wald gehen und müssen auf das Land fahren, wo die meisten von ihnen Wochenendhäuser haben. So viel Straßenverkehr wirkt negativ auf ihr Leben (Zivilisationkrankenheiten, usw.)

Nevýhody:

Ve velkém městě je mnoho podniků, a proto je tam špatný vzduch. Město je hlučné, žije se ve stresu. Lidé žijí na sídlištích, v panelácích a nemají žádné soukromí. Nemohou jít do lesa a musejí jezdit na venkov, kde má většina z nich chatu. Tolik silničního provozu působí negativně na jejich život. (civilizační choroby atd.)

9. MEIN TAGESPROGRAMM

Für mich beginnt der Alltag um 7 Uhr, wenn mich meine Mutter weckt. Nie will ich aufstehen, aber ich muß. Zuerst gehe ich ins Bad, wo ich mich wasche, die Zähne putze und Haare kämme. Dann gehe ich in die Küche und frühstücke. Am meisten esse ich Butterbrot mit Marmelade, Käse oder Salami und dazu trinke ich Kakao. Aber da bin ich immer im Schlafanzug, muß ich mich schnell nach dem Frühstück umziehen.

Am liebsten trage ich eine enge Hose und ein langes Hemd oder einen Pulli. Um halb acht gehe ich schon in die Schule. Der Weg dauert etwa zwanzig Minuten und zehn Minuten vor acht sitze ich schon in meiner Bank. Um acht Uhr beginnt der Unterricht und dauert gewöhnlich bis zwei Uhr nachmittags. Manchmal haben wir eine Stunde frei und dann gehe ich mit meinen Mitschülern ins Stadtzentrum, wo wir einige Geschäfte besuchen.

Früher aß ich nach dem Unterricht in der Schulküche zu Mittag, aber dort schmeckte es mir nicht und deshalb begann ich zu Hause zu essen. Nach dem Unterricht gehe ich nach Hause, wo ich etwa eine Stunde Pause verbringe. Um drei Uhr kommt meine Mutter und wir essen zusammen zu Mittag. Um vier Uhr beginnen meine Vorbereitungen für die Schule. Gewöhnlich habe ich viel zu lernen, und so lerne ich bis neun Uhr. Manchmal sehe ich fern oder lese Bücher. Um zehn Uhr bin ich im Bett, und weil ich sehr müde bin, schlafe ich schnell ein.

Und so geht es jeden Tag. Nur montags gehe ich von vier bis sechs in einen Deutschkurs, donnerstags kommt mein Vati aus Prag nach Hause und freitags kommt meine Schwester aus der Schule in Jihlava. Das Wochenende verbringen wir zusammen. Freitag abends gehe ich mit meinen Freunden ins Kino oder tanzen. Am Wochenende stehen wir später auf. Außer Winter fahren

9. MŮJ DENNÍ PROGRAM

Pro mě začíná běžný den v 7.00 hod., když mě vzbudí má matka. Nikdy se mi nechce vstávat, ale musím. Nejprve jdu do koupelny, kde se opláchnu, vyčistím si zuby a učešu se. Pak jdu do kuchyně a nasnídám se. Nejčastěji jím chléb s máslem a džemem, sýrem nebo salámem a k tomu piji kakao. Ale protože jsem stále ještě v pyžamu, musím se po snídani rychle převléct.

Nejraději nosím úzké kalhoty a dlouhou košili nebo svetr. V půl osmé už jdu do školy. Cesta trvá asi 20 minut a 10 minut před osmou již sedím ve své lavici. V osm hodin začíná vyučování a trvá obyčejně do dvou odpoledne. Někdy máme volnou hodinu a pak jdu se svými spolužáky do města, kde navštívíme nějaké obchody.

Dříve jsem obědval po vyučování ve školní jídelně, ale tam mi nechutnalo, a proto jsem začal jíst doma. Po vyučování jdu domů, kde tak hodinu odpočívám. Ve tři hodiny přijde má matka a pak společně obědváme. Ve čtyři začíná moje příprava do školy. Většinou mám hodně učení, a tak se učím až do devíti hodin. Někdy se dívám na televizi nebo čtu knihy. V deset jsem v posteli, a protože jsem velmi unavený, hned usnu.

A tak to jde každý den. Jen v pondělí chodím od čtyř do šesti na němčinu, ve čtvrtek přijíždí můj otec z Prahy domů a v pátek přijíždí má sestra ze školy v Jihlavě. Víkend trávíme společně. V pátek večer chodím se svými přáteli do kina nebo tancovat. O víkendu vstáváme později. Kromě zimy jezdíme v sobotu pravidelně na chatu, kde máme velkou zahradu. Večer se společně

wir regelmäßig samstags ins Wochenendhaus, wo wir einen großen Garten haben. Abends sehen wir zusammen fern.

Sonntags müssen wir uns aber alle verabschieden. Meine Schwester fährt schon in die Schule und alles beginnt von Anfang an.

díváme na televizi.

V neděli se ale musíme rozloučit. Má sestra už odjíždí do školy a všechno začíná nanovo.

16. DIE BILDUNG IN DER TSCHECHISCHEN REPUBLIK

1. Wie ist das Bildungssystem in der Tschechischen Republik?

Die kleinen Kinder von eins bis drei Jahren können eine Kinderkrippe besuchen. Von 3 bis 6 Jahren besuchen die Kinder einen Kindergarten. Mit sechs Jahren beginnen sie die Grundschule zu besuchen. Die Schulpflicht dauert 9 Jahre.

Die Schulausbildung ist bei uns kostenlos. Das Schuljahr beginnt am 1. September und endet am 30. Juni. Während des Schuljahres haben die Schüler die Herbst-, Weihnachts-, Frühlings- und Osterferien. Die Sommerferien dauern zwei Monate.

Nach der Grundschule können die Schüler am Gymnasium, an einer Berufsschule, an einer Fachschule (Gewerbeschule) oder am Konservatorium studieren. Das Studium dauert 4 bis 5 Jahre und wird mit dem Abitur (mit der Fachprüfung) beendet.

Dann können die Absoloventen eine Anmeldung zum Studium an einer Hochschule aufgeben. Sie müssen aber erfolgreich die Aufnahmeprüfung ablegen. Man kann an einer Fakultät an der Universität (Philosophische F., Medizinische F., Juristische F., Naturwissenschaflische F., Pädagogische F.) oder an technischen Hochschulen oder in einem Spezialkurs studieren. Einige Studenten wählen das Studium an einer Fakultät der Kunsthochschulen (JAMU, AMU, DAMU, AVU). Das Studium dauert vier bis sechs Jahre.

Die meisten Schulen in der Tschechischen Republik werden vom Staat verwaltet. Es gibt dann auch die ersten Privat- und die Kirchenschulen.

2. Was für eine Mittelschule ist das Gymnasium?

Das Gymnasium ist eine Mittelschule, die die Studenten für das Studium an einer Hochschule vorbereitet.

16. VZDĚLÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

1. Jaký je vzdělávací systém v ČR?

Malé děti od jednoho do tří let mohou navštěvovat jesle. Od tří do šesti let chodí děti do mateřské školky. V šesti letech začínají děti navštěvovat základní školu. Povinná školní docházka trvá devět let.

Školní vzdělání je u nás bezplatné. Školní rok začíná 1. září a končí 30. června. Během roku mají děti podzimní, vánoční, jarní a velikonoční prázdniny. Letní prázdniny trvají dva měsíce.

Po ukončení základní školy mohou studenti studovat na gymnáziu, učilišti, na střední odborné škole (průmyslová škola) nebo na konzervatoři. Studium trvá 4 až 5 let a ukončuje se maturitou (odbornou zkouškou).

Pak si mohou podat absolventi přihlášku ke studiu na vysoké škole. Člověk může studovat na fakultě univerzity (filozofická, lékařská, právnická, přírodovědecká, pedagogická fakulta). Někteří studenti si zvolí studium na některé umělecké fakultě (JAMU, AMU, DAMU, AVU), na technické vysoké škole nebo ve speciálním kurzu. Studium trvá 4 až 6 let.

Většina škol v ČR je spravována státem. Ale už jsou také první soukromé a církevní školy.

2. Jaká střední škola je gymnázium?

Gymnázium je střední škola, která připravuje studenty ke studiu na vysoké škole.

3. Welche Fächer kann man am Gymnasium studieren?

Am Gymnasium kann man folgende Fächer studieren: Mathematik, Physik, Chemie, Biologie, Turnen, die Gründe der gesellschaftlichen Wissenschaften, Deutsch, Russisch, Tschechisch, Englisch, Programierung, Geschichte, Geographie usw.

4. Beschreibe das Gebäude des Gymnasiums.

Das Gebäude des Gymnasiums ist schon alt. Es steht seit mehr als hundert Jahren. Es hat zwei Stockwerke und ein Erdgeschoß. Im Erdgeschoß sind die Garderoben und auch die Wohnung des Schulwartes. Rechts vom Eingang ist das Chemielabor. Im ersten Stock sind die Klassen und hier ist auch das Biologielabor. Gegenüber dem Stiegenhaus ist das Lehrerzimmer und die Direktion. Im zweiten Stock sind die Klassen und die Physiklabors. Im Gebäude ist auch ein Dachboden. Hier sind Kabinette und auch ein Lager, wo die Bücher gelagert sind.

5. Beschreibe die Einrichtung einer Klasse.

Unsere Klasse befindet sich im zweiten Stock. Sie hat die Nummer drei. Sie ist klein, aber hell, denn sie hat drei Fenster. In der Mitte der Klasse sind Bänke mit Stühlen. Vor ihnen steht ein Tisch für den Lehrer und Tafel. Neben ihr ist ein Regal mit Kreide und Schwamm. In der Ecke der Klasse ist ein Waschbecken. Hinten steht ein Schrank und hängt eine Wandzeitung und Bilder. Unsere Klasse ist ziemlich schön.

3. Které obory můžeme studovat na gymnáziu?

Na gymnáziu můžeme studovat následující obory: matematiku, fyziku, chemii, biologii, tělocvik, základy společenských věd, němčinu, ruštinu, češtinu, angličtinu, programování, dějepis, zeměpis atd.

4. Popiš budovu gymnázia.

Budova gymnázia je již stará. Stojí už více než sto let. Má dvě poschodí a přízemí. V přízemí jsou šatny a také byt školníka. Vpravo od vchodu je chemická laboratoř. V prvním patře jsou učebny a také biologická laboratoř. Naproti schodišti je sborovna a ředitelna. Ve druhém patře jsou učebny a fyzikální laboratoř. V budově je také půda. Zde jsou kabinety a sklad, kde se skladují knihy.

5. Popiš zařízení jedné třídy.

Naše třída se nachází ve druhém patře. Má číslo 3. Je malá, ale světlá, neboť má 3 okna. Ve středu třídy jsou lavice a židle. Před nimi stojí stůl pro učitele a tabule. Vedle je polička s křídou a houbou. V rohu třídy je umyvadlo. Vzadu stojí skříň a visí mapa a obrazy. Naše třída je docela hezká.

8. FREIZEITBESCHÄFTIGUNG, FERNSEHEN, RUNDFUNK, PRESSE

Jeder von uns hat seine Freizeit. Wir hören überall oft: „Ich habe dafür keine Zeit." oder „Entschuldige mich, ich muß ich mich beeilen." Es hängt von uns ab, wie wir unsere Freizeit planen und ausnützen können. Was mache ich in meiner Freizeit? Vor allem hat jeder seine Hobbys. Hobbys können verschieden sein. Viele von uns beschäftigen sich mit dem Sammeln. Manche sammeln gewöhnlich Ansichtskarten, Briefmarken, Schokoladen- oder Kaugummiverpackungen, Abzeichen. Viele Leute, von denen wir hören, sammeln untraditionale Sachen: Zugfahrkarten, Unterschrifte der Sportler, der Sänger oder der Schauspieler.

Sport

Eine gesunde, interessante und nützliche Freizeitbeschäftigung ist auch Sport. Manche treiben Sport aktiv, sie müssen dann regelmäßig trainieren, um gute Erfolge zu erreichen. Manche treiben Sport zum Vergnügen, für ihre Kondition, für gute Linie. Sie gehen laufen, turnen, schwimmen. Im Winter fahren diese Leute Ski, rodeln oder laufen Schlittschuh. Sport macht ihnen Spaß.

Musik

In der Freizeit können sich die Menschen mit Musik beschäftigen. Sie hören gern Musik oder können selbst musizieren. Einige Menschen lieben klassische Musik. Sie besuchen Konzerte der Kammermusik. Die Namen Bach, Händel, Hayden, Mozart, Beethoven, Strauß, Wagner sind ihnen alle bekannt. Popmusik und

8. VOLNÝ ČAS, TELEVIZE, ROZHLAS, TISK

Každý z nás má volný čas. Všude slyšíme: „já na to nemám čas" nebo „omluv mě, musím si pospíšit". Záleží na nás, jak umíme náš volný čas naplánovat a využít. Co dělám já ve volném čase? Především má každý své koníčky. Ty mohou být různé. Mnoho z nás se zabývá sbíráním. Někteří sbírají obvykle pohlednice, známky, obaly od čokolády nebo žvýkaček, odznaky. Mnoho lidí, o kterých slyšíme, sbírají netradiční věci: jízdenky na vlak, podpisy sportovců, zpěváků nebo herců.

Sport

Zdravou, zajímavou a prospěšnou činností ve volném čase je také sport. Někteří dělají sport aktivně, musí pak pravidelně trénovat, aby dosahovali dobrých výsledků. Někteří pěstují sport pro zábavu, kondici, pro štíhlou linii. Chodí běhat, cvičit, plavat. V zimě jezdí tito lidé na lyžích, sáňkují nebo bruslí. Sport je baví.

Hudba

Ve volném čase se mohou lidé věnovat hudbě. Poslouchají rádi hudbu nebo sami na něco hrají. Někteří lidé milují klasickou hudbu. Navštěvují koncerty komorní hudby. Jména Bach, Händel, Hayden, Mozart, Beethoven, Strauss, Wagner jsou jim všechna známá. Populární a diskotékovou hudbu mají rádi především mladí. Po-

Discomusik hat vor allem die Jugend gern. Sie hört Kassettenrecorder mit ihren beliebtesten Sängern und Gruppen oder sie gehen in die Diskothek. Die Menschen, die Natur lieben, die in die Natur sehr oft gehen, hören vor allem Country Musik.

Das Reisen

Manche von uns erfüllen ihre Zeit mit dem Reisen. Sie machen oft Ausflüge entweder zu Fuß oder sie fahren mit verschiedenen Verkehrsmitteln. Diese Leute sind oft die größten Liebhaber der Sehenswürdigkeiten.

Die Kultur

Jeder von uns geht ab und zu ins Theater, ins Kino oder tanzen. Unter uns sind Leute, die sich oft unterhalten gehen. Das ist ihr großes Hobby, diese Kulturveranstaltungen zu besuchen. Wir nennen sie Kulturliebhaber.

Die Handarbeiten oder die Arbeit in dem Haushalt

Frauen oder Mädchen, die ihre Zeit zu Hause verbringen, widmen sich der Handarbeiten. Sie nähen, stricken, häckeln und interessieren sich für Mode. Die Männer haben ihre Werkstatt oder eine Garage, wo sie etwas basteln oder reparieren. Die Menschen, die ein eigenes Haus haben, müssen auch den Garten pflegen. Sie halten oft Haustiere oder Nutztiere, die viel Pflege brauchen. Das ist für jemanden ein großes Hobby.

slouchají kazeťák s jejich nejoblíbenějšími zpěváky a skupinami nebo jdou na diskotéku. Lidé, kteří mají rádi přírodu, a často do ní chodí, poslouchají především country.

Cestování

Někteří z nás vyplňují svůj volný čas cestováním. Dělají často výlety buď pěšky, nebo jedou různými dopravními prostředky. Tito lidé jsou často milovníky památek.

Kultura

Každý z nás jde tu a tam do divadla, do kina nebo tancovat. Mezi námi jsou lidé, kteří se chodí často bavit. Jejich velkým koníčkem je navštěvovat tato kulturní zařízení. Nazýváme je milovníky kultury.

Ruční práce nebo práce v domácnosti

Ženy a dívky, které tráví svůj volný čas doma, se věnují ručním pracím. Šijí, pletou, háčkují a zajímají se o módu. Muži mají své dílny nebo garáže, kde něco kutí nebo opravují. Lidé, kteří mají vlastní dům, se musí také starat o zahradu. Mají často domácí nebo užitková zvířata, která potřebují péči. To je pro někoho velkým koníčkem.

Presse, Rundfunk, Fernsehen

Diese drei Massenmedien können wir ganz schwer aus dem Leben moderner Menschen wegdenken. Während des 20. Jahrhunderts (die Presse natürlich schon etwas früher) sind sie zu täglichen Begleitern des Menschen geworden.

DIE PRESSE wird durch Zeitungen und Zeitschriften vertreten. Zeitungen erscheinen entweder täglich, wochentlich, monatlich oder unregelmäßig. Manchmal gehören sie verschiedenen politischen Parteien oder sie sind von neutralen privaten Gesellschaften herausgegeben. Die Zeitschriften sind für Leser verschiedener Altersgruppen oder Hobbys bestimmt – für junge Leute, kleine Kinder, Schulkinder, für Bastler, Fachleute. Zu meinen beliebsten Zeitschriften gehören Reflex und Mladý svět

DAS FERNSEHEN ist unser täglicher Begleiter. Es trägt nicht nur zur Unterhaltung bei, sondern auch zu der Bildung der Bevölkerung. Von klein auf begleitet es schon die Kinder. Kindersendung, vor allem Sandmännchen, wird mit großem Interesse von Klein und Groß verfolgt. Durch das Fernsehen können wir Konzerte, Theaterstücke, Sportübertragungen, Diskusionen usw. (gemütlich zu Hause) sehen. Natürlich hat Fernsehen auch seine Nachteile. Durch das tägliche Fernsehen können Augen der Zuschauer geschwächt oder sogar beschädigt werden. Das Fernsehen kann aber auch zur Passivität der Menschen führen, macht sogar dumm.

DEM RUNDFUNK sind trotzdem viele treu geblieben und hören sich ihre Lieblingsprogramme an. Rundfunk dient zur Zeit viel mehr als eine Musikkulisse.

Tisk, rozhlas, televize

Tato tři média si můžeme jen těžko z života moderních lidí odmyslet. Během 20. století (tisk samozřejmě již o něco dříve) se staly každodenním průvodcem člověka.

Tisk je zastoupen novinami a časopisy. Noviny vycházejí denně, týdně, měsíčně nebo nepravidelně. Někdy patří různým politickým stranám nebo jsou vydávány nezávislými soukromými společnostmi. Časopisy jsou určeny pro čtenáře různých věkových skupin nebo s různými koníčky – pro mladé lidi, malé děti, školáky, pro kutily, odborníky. K mým nejoblíbenějším časopisům patří Reflex a Mladý svět.

Televize je náš denní průvodce. Nepřispívá jen k pobavení, ale také ke vzdělávání národa. Od malička provází už děti. Dětské pořady, především večerníček, jsou sledovány s velkým zájmem malými i velkými. Díky televizi můžeme vidět koncerty, divadelní hry, sportovní přenosy, diskuse atd. (pohodlně doma). Samozřejmě má televize i své nevýhody. Každodenním sledováním televize mohou oči diváků zeslábnout nebo se dokonce poškodit. Sledování televize může ale také vést k pasivitě lidí, dokonce k hlouposti.

Rozhlasu zůstali přesto mnozí věrní a poslouchají své oblíbené programy. Rozhlas slouží v dnešní době mnohem více jako hudební kulisa.

11. DER SPORT

Der Sport erfüllt in der gegenwärtigen Gesellschaft mehrere Funktionen. Er sorgt für die Unterhaltung der breiten Massen (passive Zuschauer und Fans), bietet uns die Möglichkeit, für unseren Körper etwas Gutes zu tun und ist für Spitzenprofis, Trainer und Unternemher ein großes Geschäft.

Die Sportarten teilt man nach der Zeit der Durchführung von Wettbewerben in Sommer und Wintersportarten, nach dem Ort der Veranstaltung in Hallen- und Wassersportarten, in Verbindung mit Sportgeräten in Ballspiele, Radsport u.v.a., ferner in Einzel- und Mannschaftsportarten.

Jeder kann sich nach seinen Vorstellungen, Fähigkeiten, Talent und zeitlichen bzw. finanziellen Möglichkeiten eine Sportart auswählen und diese als Ausgleichs-, Leistungs- oder Spitzensport treiben.

Man darf keinesfalls den Frühsport vergessen. Königin aller Sportarten wird die Leichtathletik genannt. Sie besteht aus Laufen, Werfen, Springen und Hürdenlauf. Laufwettbewerbe gibt es auf verschiedene Distanzen von 50-Meter-Lauf in der Halle bis zum Marathonlauf. Es wird in Staffeln oder vereinzelt gelaufen. Die Sprungdisziplinen sind Weit-, Drei-, Hoch- und Stabhochsprung. Kraft und Schwung brauchen die Athleten beim Hammer-, Speer-, Diskuswerfen und Kugelstoßen. Gute Erfolge haben auch unsere Geher erreicht. Durch Kombination mehrere Disziplinen entstanden der Fünf– bzw. Siebenkampf der Damen und der Herrenzehnkampf. Zur Schwerathletik gehören das Boxen, das Ringen und Gewichtheben.

Eine der beliebsten und verbreitetesten Massensportarten ist der Fußball. Auf der ganzen Welt geht die Zahl der registrierten Spieler in Millionen. Die Oberligaspiele, Pokal-, Länder-, Euro-

11. SPORT

Sport plní v současné společnosti více funkcí. Stará se o zábavu širokých mas (pasivních diváků a fanoušků), nabízí nám možnost, udělat něco dobrého pro naše tělo a pro špičkové sportovce, trenéry a podnikatele je to velký obchod.

Druhy sportů dělíme podle času konání závodů na letní a zimní, podle místa uspořádání na halové a vodní, ve spojení s nářadím na míčové hry, kolové sporty atd., dále na sporty pro jednotlivce a družstva.

Každý si může vybrat nějaký druh sportu podle svých představ, schopností, talentu, časových a finančních možností a tento sport dělat jako zdravotní, výkonnostní nebo vrcholový.

Nesmíme v žádném případě zapomenout na ranní rozcvičku. Královnou všech sportů se nazývá lehká atletika. Skládá se z běhu, hodu, skoku a překážkového běhu. Běžecké závody jsou na různé vzdálenosti – od 50 m běhu až po maratón. Běhá se ve štafetách nebo jednotlivě. Skokanské discipliny jsou: skoky do dálky, trojskok, skoky do výšky a skoky do výšky o tyči. Sílu a švih potřebují atleti při hodu oštěpem, diskem a při vrhu koulí. Dobrých výsledků dosáhli také naši chodci. Díky kombinaci více disciplin vznikl ženský pěti- resp. sedmiboj a mužský desetiboj. K těžké atletice patří box, zápasení a vzpírání.

Jedním z nejoblíbenějších a nejrozšířenějších sportů je fotbal. Na celém světě jde počet registrovaných hráčů do miliónů. Ligová, pohárová, mezinárodní, evropská a světová mistrovství na-

pa- und Weltmeisterschaftsspiele besuchen Zehntausende, sogar Hundertausende begeisterte Zuschauer. Sehr populär ist der weiße Sport Tennis. Es wird als Einzel, Doppel und Mix gespielt. Aus England stammt das auf vollkommen geschnittenen Rasenflächen gespielte Golf. Im Reitsport verbindet sich die Kraft des Pferdes mit dem Können des Reiters.

Die Wintersportarten benötigen als erste Voraussetzung Schnee oder Eis. Das Eishockey spielt man in riesigen Hallen. Wohl die bekanntesten Spieler sind die kanadischen und amerikanischen NHL-Profis. Eislauf gliedert sich in Eisschnell – und Eiskunstlauf. Viele Leute bevorzugen im Winter die Skilaufen oder –fahren. Zu den nordischen Disziplinen zählt man den klassischen oder Freistillauf, Springen, Fliegen, die nordische Kombination und das Biathlon. Alpine Disziplinen sind die Abfahrt, das Supper-G, der Riesentorlauf und der Torlauf/ Slalom. Ein Hit der letzten Wintersaisons wurde das Snowboard.

Zur großen Famillie der Hallensportarten zählen wir vor allem der Baskett-, Volley-, Handball und die Gymnastik. Die Wassersportarten stärken den Körper und härten ihn ab. Die einzelnen Schwimmarten sind Schmetterling/Delfin, Rücken, Brust und Kraul. Gesprungen wird es von 1 bzw. 3 m hohem Brett oder 10 m hohem Turm.

Eine sehr breite Gruppe bilden die asiatischen Kampfsportarten wie Karate, Jiu-Jitsu, Judo, Kung-fu. Manche sind als olympische Sportarten anerkannt, andere treibt man aus Interesse für orientalische Philosophie und Lebensweise oder zur Selbstverteidigung. Leider werden diese Kampfarten oft mißbraucht.

Der technische Fortschritt greift auch in den Sport ein. So werden die Wasserskifahrer von Motorbooten geschleppt, die Geländewagen rasen durch die Gegend, um eine Rallye zu gewinnen. Das Formel 1 verschluckt Geld wie Treibstoff, begeistert zwar viele Zuschauer aber fordert manchmal Leben.

vštěvují desetitisíce, dokonce statisíce nadšených diváků. Velmi populární je bílý sport – tenis. Hraje se dvouhra, čtyřhra nebo smíšená hra. Z Anglie pochází golf, hraný na naprosto posekaném trávníku. V jezdectví se spojuje síla koně s uměním jezdce.

Zimní sporty vyžadují jako první předpoklad sníh nebo led. Hokej se hraje v obrovských halách. Nejznámější hráči jsou angličtí a američtí profesionálové z NHL. Bruslení se dělí na rychlobruslení a krasobruslení. Mnoho lidí dává v zimě přednost lyžování. K severských disciplinám počítáme klasický nebo volný styl, skoky, lety na lyžích, severskou kombinaci a biatlon. Alpské discipliny jsou: sjezd, super-G a slalom. Hitem poslední zimní sezóny se stal snowboard.

K velké rodině halových sportů počítáme především basketbal, volejbal, házenou a gymnastiku. Vodní sporty posilují tělo a zpevňují ho. Jednotlivé plavecké discipliny jsou: motýlek, znak, prsa a kraul. Skáče se z 1 resp. 3 m vysokého můstku nebo 10m vysoké věže.

Velmi širokou skupinu tvoří asijské bojové sporty jako: karate, judo, kung-fu. Některé jsou uznávány jako olympijské sporty, jiné se pěstují ze zájmu o poznání orientální filozofie a životní úrovně nebo k sebeobraně. Bohužel jsou tyto bojové sporty často zneužívány.

Technický pokrok zasahuje také do sportu. Tak jsou vodní lyžaři taháni motorovým člunem, terénní vozy uhánějí krajinou, aby vyhrály rallye. Formule 1 polyká peníze za pohonné hmoty, nadchne sice mnoho diváků, ale někdy stojí život.

Die Bergsteiger verziehen sich gern in steile Felsen oder in Gebieten des ewigen Schnees. Die Schachspieler üben ihre Sportart im Vergleich zu anderen in einem ruhigen Milieu aus, darüber müssen sie ihr Gehirn mehr anstrengen. Man darf nicht die neuen, sich schnell durchsetzenden Sportarten vergessen, wie Skateboard, Rollschuhlaufen, Rogallo, Paragliding, Triathlon oder Bicross. Nicht anspruchsvoll und deshalb für alle geeignet sind Touristik, Jogging und Aerobik.

In den meisten Leistungssportarten werden außer vielen Turnieren Europa- und Weltmeisterschaften (EM,WM) veranstaltet und verschiedene Ranglisten zusammengestellt. Ein besonderes Fest für alle Sportler sind die Olympischen Spiele der Neuzeit, die die altgriechische Idee von sportlichem Wettkampf im Frieden mit Völkerfreundschaft und gegenseitiger Achtung aller Rassen und Religionen, die heute so oft verletzt werden, verbinden. Sie werden alle vier Jahre veranstaltet.

Horolezci se rádi ztrácejí ve strmých skalách nebo v oblastech věčného sněhu. Šachisti procvičují svůj druh sportu, ve srovnání s ostatními, v klidném prostření, zato musí ale více namáhat svůj mozek. Nesmíme zapomenout na nové, rychle se prosazující sporty jako: skateboard, kolečkové brusle, rogalo, paragleiding, triatlon nebo bikros. Nenáročná, a proto pro všechny vhodná je turistika, běhání a aerobik.

Ve vedoucích druzích sportu je uspořádáváno mnoho evropských a světových mistrovství a sestavují se různé žebříčky pořadí. Zvláštním svátkem jsou pro všechny sportovce novodobé olympijské hry, které spojují starořeckou ideu o svobodné sportovní soutěži s přátelstvím národů a vzájemnou úctou všech ras a náboženství, které jsou dnes tak často porušovány. Pořádají se každé čtyři roky.

18. MEIN KULTURLEBEN

Ich gehöre zu den Liebhabern des Theaters. Aber meine Freunde können es nicht begreifen. Ins Theater muß ich allein gehen und das macht mir dann keinen Spaß. Ich brauche jemanden, mit dem ich über Theaterstücke sprechen kann, aber meine Freunde interessieren sich für andere Sachen. In unserer Stadt befindet sich ein Theaterklub, der jedoch klein ist, und deshalb sind die Eintrittskarten oft ausverkauft. Manchmal gehe ich ins Theater mit meiner Mutti, sonst warte ich, bis ich einen Theaterliebhaber finde.

Von klein auf habe ich einen Traum. Ich möchte ein großes Theater in Prag besuchen. Am besten gefällt mir das Ständetheater. Das ist ein schönes Gebäude, besonders wenn es in der Nacht beleuchtet wird. Ich hoffe, daß es mir gelingt, dieses Theater mal zu besuchen.

In unserer Stadt gehe ich oft mit meinen Freunden ins Kino. Aber in der letzten Zeit spielt man hier sehr schlechte Filme. Am meistens gibt es amerikanische Aktionsfilme, die keine große Qualität zeigen. Mir gefallen tschechische Filme, die im Kino sehr wenig laufen.

Mit Kino hängt das Fernsehen zusammen. Ich sehe jeden Abend fern. Oft sehe ich mir nur die Nachrichten an, denn andere Sendungen sind uninteressant. Sonntag abends sehe ich mir manchmal die regelmäßigen Filmserien an. Wenn es nichts im Fernseher läuft, lese ich oft Bücher. Zu meinen beliebten Genres gehören historische Romane, philosophische Romane und Spionageromane. Meine Lieblingsschriftsteller sind Milan Kundera und Johannes Mario Simmel.

18. MŮJ KULTURNÍ ŽIVOT

Já patřím k milovníkům divadla. Ale moji přátelé to nemohou pochopit. Do divadla musím chodit sám a to mě nebaví. Já potřebuji někoho, s kým mohu mluvit o divadelních hrách, ale moji přátelé se zajímají o jiné věci. V našem městě se nachází jeden divadelní klub, který je ale malý, a proto jsou vstupenky často vyprodány. Někdy jdu do divadla se svou matkou, jinak čekám, dokud nenajdu nějakého milovníka divadla.

Od malička mám jeden sen. Chtěl bych navštívit nějaké velké divadlo v Praze. Nejvíce se mi líbí Stavovské Divadlo. Je to krásná budova, hlavně když je v noci osvětlena. Doufám, že se mi podaří toto divadlo jednou navštívit.

V našem městě chodím často se svými přáteli do kina. Ale v poslední době se zde hrají velmi špatné filmy. Jsou to hlavně americké akční filmy, které nemají velkou kvalitu. Mně se líbí české filmy, kterých je v kině jen velmi málo.

S kinem souvisí televize. Každý večer se dívám na televizi. Často se podívám jen na zpravodajství, neboť ostatní pořady nejsou zajímavé. V neděli večer se někdy podívám na pravidelné filmové seriály. Když v televizi nic neběží, čtu často knihy. K mým nejoblíbenějším žánrům patří historické romány, filozofické romány a špionážní romány. Moji nejoblíbenější spisovatelé jsou Milan Kundera a Johannes Mario Simmel.

6. DAS REISEN

Das Reisen ist eine beliebte Freizeitgestalltung des modernen Menschen. Man reist, um sich zu erholen, um fremde Länder kennenzulernen, neue Leute zu treffen oder in die Natur zurückzukehren.

Es gibt sehr verschiedene Möglichkeiten, wie man reisen kann. In unserer Zeit sind viele Verkehrsmittel vorhanden, mit dennen man schnell und bequem das Ziel erreichen kann. Früher waren die Leute auf Pferderücken, auf Pferdekutsche angewiesen oder sie mußten zu Fuß gehen, aber der Mensch des 20. Jahrhunderts hat Eisenbahn, Auto, Bus, Flugzeug, Motorrad zur Verfügung.

Am schnellsten reist man mit einem Flugzeug. Mit einer gültigen Flugkarte fahren wir zum Flugplatz. Im Flugzeug wird man am Bord während des Flugs von einer Stewardes betreut. Wenn man ins Ausland fliegt, muß man natürlich am Flugplatz durch die Zoll- und Paßkontrolle gehen.

Wenn man mit dem Zug oder Bus reisen will, muß man die Fahrkarte entweder am Schalter oder beim Schaffner im Zug oder beim Fahrer im Bus kaufen. Die Fußtouristik oder Fahrradtouristik wird besonders bei jungen oder sportliebenden Menschen betrieben.

Das Auto wird als bequemes Verkerhsmittel bezeichnet, man kann reisen, wann und wohin man will ohne Rücksicht auf einen Fahrplan, man kann Vieles mitnehmen, weil wir unser Gepäck nicht in eigenen Händen oder auf dem Rücken tragen müssen. Durch die Städte fährt man mit Bus, mit Straßenbahn, U-Bahn, Obus oder mit Taxi.

6. CESTOVÁNÍ

Cestování je jednou z oblíbených činností moderního člověka ve volném čase. Člověk cestuje, aby se odreagoval, aby poznal cizí země, aby potkal nové lidi nebo aby se navrátil k přírodě.

Je mnoho různých možností, jak může člověk cestovat. V dnešní době je po ruce mnoho dopravních prostředků, se kterými může člověk rychle a pohodlně dosáhnout cíle. Dříve byli lidé odkázáni na koňský hřbet, kočár nebo museli chodit pěšky, ale člověk 20. století má k dispozici železnici, auto, autobus, letadlo, motorku.

Nejrychleji se cestuje letadlem. S platnou letenkou jedeme na letiště. V letadle se o nás na palubě během letu stará letuška. Když člověk letí do ciziny, musí na letišti samozřejmě projít celní a pasovou kontrolou.

Když chceme cestovat vlakem nebo autobusem, musíme si jízdenku koupit buď na přepážce, u průvodčího ve vlaku nebo u řidiče v autobusu. Pěší turistiku nebo jízdu na kole pěstují obzvláště mladí nebo sportovně založení lidé.

Auto je označováno za nejpohodlnější dopravní prostředek. Člověk může cestovat kdy a kam chce, bez ohledu na jízdní řád, může si toho s sebou hodně vzít, protože nemusí svá zavazadla nosit v ruce nebo na zádech. Ve městě jezdíme autobusem, tramvají, metrem, trolejbusem nebo taxíkem.

Unterkunft:

Hand in Hand mit dem Aufschwung des Tourismus und modernen Reiseverkehrs ging und geht auch die Entwicklung von solchen Einrichtungen, in denen man Unterkunft und Verpflegung finden kann.

Hotels sind eine ziemlich alte Einrichtung. Heute gibt es Hotels verschiedener Qualität und Preise von billigen bis zu teuren, von kleinen mit ein paar Zimmern bis zu rießengroßen für hunderte Gäste. In diesen Hotels kann man Restaurants, Cafés, Kinosaal, Tanzsaal, Fitnesszentren, Saune, Schwimmbad, Kosmetik finden kann. In allen Hotels muß man bei der Ankunft einen Meldeformular ausfüllen. Hier müssen wir unseren Namen, Vornamen, Wohnort, Geburtstort, Nummer des Personalausweises oder Paßnummer angeben. Erst dann bekommen wir den Zimmerschlüssel. Man kann auch ein Zimmer im voraus bestellen.

Außer Hotels gibt es auch viele andere Möglichkeiten zu übernachten, z. B. in den Jugendherbergen, in Motels, auf Campingplätzen. Auf den Campingplätzen können Touristen entweder in einem eigenen Zelt wohnen oder man kann auch ein Bungalow mieten. Viele Leute reisen fast jedes Wochenende, auch im Urlaub in ihr Wochenendhaus.

Ubytování

Ruku v ruce s vzestupem turismu a moderního cestovního ruchu šel a jde také rozvoj takových zařízení, ve kterých můžeme najít ubytování a stravování.

Hotely jsou celkem staré zařízení. Dnes jsou hotely různé kvality a ceny – od levných až k drahým, od malých s pár místnostmi až po obrovské pro stovky hostů. V těchto hotelech můžeme najít restaurace, bary, kina, taneční sály, fitnes centra, sauny, bazény, kosmetiku. Ve všech hotelech musíme při příjezdu vyplnit vstupní formulář. Zde musíme uvést naše příjmení, jméno, bydliště, místo narození, číslo občanského průkazu nebo pasu. Teprve pak dostaneme klíče od pokoje. Můžeme si také objednat pokoj předem.

Kromě hotelů se nabízí ještě mnoho možností k přenocování, např. v mládežnických ubytovnách, v motelech, v kempech. V kempu mohou turisté bydlet buď ve vlastním stanu nebo si pronajmout bungalov. Mnoho lidí cestuje skoro každý víkend i o dovolené na chaty.

Die Stütze des Körpers ist das Skelett, das aus verschiedenen Knochen besteht. Die Knochen sind von Muskeln umgeben. Das Blut zirkuliert in den Adern und in den Venen. Die Knochen und die Muskeln sind von der Haut bedeckt.

Krankheiten

Die Gesundheit des Menschen ist ein kostbares Gut. Glücklich ist der Mensch, der sich gesund fühlt. Wie wertvoll die Gesundheit ist, erkennt man oft erst dann, wenn man ernst erkrankt. Es gibt verschiedene Krankheiten – leichte, schwere, ansteckende, nicht ansteckende, heilbare und unheilbare. Zu den leichten Krankheiten gehören Grippe, Erkältung, Angina, Kopfschmerzen, Halsschmerzen und Schnupfen. Bei Erkältungen hat der Patient meistens leichtes Fieber oder erhöhte Temperatur, er niest, schnupft, hustet, fühlt sich müde und hat oft Kopfschmerzen. Bei hohem Fieber muß der Arzt geholt werden, bei leichtem Fieber kann der Patient selbst zum Arzt gehen, sich untersuchen lassen und sich dann ein Rezept verschreiben lassen. Bei Erkältung verschreibt der Arzt verschiedene Pillen, Tabletten, Tropfen, Dragees, Schwitzpulver, Sirup usw. Wenn der Patient einige Tage im Bett geblieben ist und verschiedene Medikamente regelmäßig eingenommen hat, tritt meistens bald eine Verbesserung des Gesundszustandes ein. Viele Menschen leiden an schlechte Verdaunug, die mit Appetitlosigkeit und Gewichtabnahme verbunden ist. Durch eine strenge Diät können auch andere Krankheiten erfolgreich behandelt werden. Ernster und gefährlicher sind meistens die Infektionskrankheiten, zu dennen Scharlach, Tuberkulose, Typhus und Gelbsucht gehören. Fast jedes Kind muß Masern und Ziegenpeter durchmachen. Zu den heute noch unheilbaren Krankenheiten zählen wir Krebs und AIDS.

Oporou těla je kostra, která se skládá z různých kostí. Kosti jsou obklopeny svaly. Krev koluje v žilách a cévách. Kosti a svaly jsou pokryty kůží.

Nemoci

Zdraví člověka je k nezaplacení. Šťastný je ten člověk, který se cítí zdravě. Jak cenné zdraví je, poznáme často až tehdy, když vážně onemocníme. Jsou různé nemoci – lehké, těžké, nakažlivé, nenakažlivé, vyléčitelné a nevyléčitelné. K těm lehkým patří chřipka, nachlazení, angína, bolesti hlavy, bolesti v krku a rýma. Při nachlazení má pacient většinou lehkou horečku nebo zvýšenou teplotu, kýchá, smrká, kašle, cítí se unavený a má často bolesti hlavy. Při vysoké horečce musí být přivolán lékař, při nižší se může pacient jít nechat k lékaři prohlédnout sám a nechat si předepsat recept. Při nachlazení lékař předepíše různé pilulky, tablety, kapky, dražé, prášky, sirupy atd. Když zůstane pacient pár dní v posteli a bere pravidelně různé léky, dostaví se většinou brzo zlepšení zdravotního stavu. Mnoho lidí trpí špatným trávením, které je spojeno s nechutenstvím a hubnutím. Díky přísné dietě mohou být také úspěšně léčeny jiné nemoci. Vážnější a nebezpečnější jsou většinou infekční nemoci, ke kterým patří spála, tuberkulóza, tyfus a žloutenka. Skoro každé dítě musí prodělat spalničky a příušnice. K nemocím, které jsou dnes ještě nevyléčitelné, počítáme rakovinu a AIDS.

3. DAS ESSEN

Das Essen ist ein sehr häufiges Gesprächsthema, weil man auch ziemlich oft essen muß, oder etwas zum Essen kauft. Gleich am Morgen, nach dem Aufstehen, suchen wir in der Küche Brot, Butter, Käse, Wurst, Schinken, Marmelade, Honig und bereiten uns das Frühstück vor. Dazu trinken wir gewöhnlich Tee, Kaffee, Milch, Kakao oder ein Instantgetränk.

Bevor wir in die Schule gehen, bereiten wir uns etwas zum Pausebrot vor. Meistens sind es belegte Brote oder Semmeln oder ein Stück Kuchen. Wir können auch Obst (vielleicht Apfel, Orange) mitnehmen, um uns zu erfrischen.

Mittags essen wir in Wochentagen in der Schulküche. Dort bekommen wir Suppe (Gemüsesuppe, Nudelsuppe ...) und als Hauptgericht essen wir meistens Fleisch. Dazu gibt es Kartoffeln, Kartoffelsalat, Reis oder Knödel. Einmal in der Woche wird uns Mehlspeisen angeboten. Ab und zu gibt es Linsen mit Wurst oder Erbsenpürree. Wir bekommen aber zu wenig Obst und Gemüse, und deshalb müssen wir es zu Hause nachholen. Sonst schmeckt es mir in der Schulküche ganz gut.

Wenn ich nach Hause komme, mache ich eine Pause und esse gern etwas Gutes: ein Stück Torte, Dessert, Kompott, einen Kuchen oder nur Obst.

Zum Abendbrot haben wir fast regelmäßig warmes Essen (wir essen warm). Ich muß natürlich meiner Mutti mit der Vorbereitung helfen, ich kaufe ein, wasche das Geschirr ab. Ich mag besonders... essen.

Sonntags essen wir alle zu Hause oder gehen manchmal ins Restaurant. Dort setzen wir uns an einen Tisch und suchen Essen und Getränke in der Speisekarte aus. Nach dem Essen essen wir meistens noch etwas als Nachtisch, zum Beispiel Eis.

3. JÍDLO

Jídlo je velmi častým tématem rozhovorů, protože člověk také celkem často musí jíst nebo kupuje něco k jídlu. Hned ráno, když vstaneme, hledáme v kuchyni chléb, máslo, sýr, salám, šunku, marmeládu, med a připravujeme snídani. K tomu pijeme obyčejně čaj, kávu, mléko, kakao nebo instantní nápoj.

Před tím, než jdeme do školy, připravujeme si něco k svačině. Většinou jsou to obložené chleby nebo housky nebo kousek koláče. Můžeme si vzít s sebou také ovoce (např. jablko, pomeranč), abychom se osvěžili.

Přes týden obědváme ve školní jídelně. Tam dostaneme polévku (zeleninovou, nudlovou ....) a jako hlavní jídlo jíme většinou maso. K tomu jsou brambory, bramborový salát, rýže nebo knedlíky. Jednou týdně máme moučník. Tu a tam je čočka s párkem nebo hrachová kaše. Dostáváme ale příliš málo ovoce a zeleniny, a proto to musíme dohánět doma. Jinak mi ve školní jídelně docela chutná.

Když přijdu domu, udělám si přestávku a sním rád něco dobrého: kousek dortu, dezert, kompot, koláč nebo jen ovoce.

K večeři máme skoro pravidelně teplé jídlo. Samozřejmě musím své mamince s přípravou pomáhat, nakupuji, umývám nádobí. Obzvlášť rád jím ...

V neděli jíme všichni doma nebo někdy jdeme do restaurace. Tam se posadíme ke stolu a vybíráme si jídlo a pití v jídelním lístku. Po jídle jíme většinou ještě něco jako zákusek, např. zmrzlinu.

Weil ich oft unterwegs bin, nehme ich etwas zum Essen gern mit. In meinem Rucksack habe ich immer Plastikflasche mit Limonade oder eine Thermoflasche mit Tee, etwas Obst und auch eine Taffel Schokolade.

Vokabeln:

s Frühstück – snídaně

r Grießbrei – krupičná kaše
e Milch – mléko
r Kaffee – káva
r Tee – čaj
s Kakao – kakao
e Butter – máslo
s Brot – chléb
r Käse – sýr
s Butterbrot – chléb s máslem
e Semmel – houska
s Ei,-er – vejce
r Kuchen – koláč
s Weißbrot – veka
s,r Kipfel – rohlík
r Honig – med
e Wurst – salám, párek
e Salami – salám (uherský)
e Marmelade – marmeláda

s Obst und s Gemüse – ovoce a zelenina

r Apfel – jablko
e Karotte – mrkev
e Kirsche – třešeň
e Zitrone – citrón
r Kohlrabi – kedlubna
e Aprikose – meruňka
e Banane – banán
e Tomate – rajče
e Orange – pomeranč
e Gurke – okurka
e Petersilie – petržel
e Pflaume – švestka
e Birne – hruška
s Radischen – ředkvička
r Pfirsich – broskev
e Apfelsine – pomeranč
s Kraut – zelí
Erdbeere – jahoda
e Weintrauben – hrozny
e Möhre – mrkev
r Blumenkohl – květák

Protože jsem často na cestě, beru si ráda něco k jídlu s sebou. V batohu mám stále láhev s limonádou nebo termosku s čajem, nějaké ovoce a tabulku čokolády.

r Spinat – špenát
r Kohl – kapusta
r Paprika – paprika

s Milch – mléko

e Sahne – smetana
e Schlagsahne – šlehačka
r Topfen – tvaroh
r Rahm – smetana
r Quark – tvaroh
r Jogurt – jogurt

s Fleisch – maso

s Rindfleisch – hovězí
s Kalbfleisch – telecí
e Leber – játra
s Schnitzel – řízek
s Lammfleisch – jehněčí
s Kotelett – kotleta
s Schweinefleisch – vepřové
r Sauerbraten – svíčková
r Braten – pečeně
r Fisch –ryba
e Fleischrouladen – španělské ptáčky

s Geflügel – drůbež

s Huhn – kuře
e Gans – husa
r Truthahn – krocan
e Putte – krůta
e Henne – slepice
e Ente – kachna
r Hahn – kohout

e Beilage – příloha

r Knödel – knedlík
r Reis – rýže
e Spagetti – špagety
e Pommes-frites – hranolky
e Soße – omáčka
r Kloß – knedlík
e Makaroni – makarony
e Teigwaren – těstoviny
e Kartoffeln – brambory
r Kartoffelsalat – bramborový salát

r Nachtisch – zákusky

e Mehlspeise – moučník
s Dessert – dezert
r Gugelhupf – bábovka
r Becher – pohár
heiß – horký
kalt – studený
gekocht – vařený
süß – sladký
scharf – ostrý
gesalzen – slaný
e Torte – dort
r Kuchen – koláč
r Pudding – puding
r Apfelstrudel – závin
warm – teplý
roh – syrový
gebraten – pečený
sauer – kyselý
bitter – hořký
fett – tučný

e Getränke – nápoje

s Bier – pivo
r Kognak – koňak
r Champagner – šampaňské
e Brause – limonáda
voda
r Wein – víno
r Slivowitz – slivovice
e Limonade – limonáda
s Mineralwasser – minerální

s Obst – ovoce

e Himbeeren – maliny
e Brombeeren – ostružiny
e Stachelbeere – angrešt
e Johannishbeere – rybíz
e Heidelbeere – borůvka
e Marille – meruňka
e Mandarine – mandarinka

r Kuchen – koláč

r Apfelkuchen – jablkový
r Quarkkuchen – tvarohový
r Zimtkuchen – skořicový
r Nußkuchen – ořechový
r Mohnkuchen – makový
r Lebkuchen – perník

e Suppen – polévky

e Gemüsesuppe – zeleninová
e Erbsensuppe – hrachová
e Linsensuppe – čočková
e Leberknödelsuppe – játrová
e Rindfleischsuppe – hovězí
e Kümmelsupe – kmínová
e Kraftbrühe – silný vývar
e Tomatensuppe – rajská
e Bohnensuppe – fazolová
e Nudelsuppe – nudlová
e Kuttelflecksuppe – dršťková
e Hühnerbrühe – kuřecí
e Brühe – vývar

4. EINKAUFEN, IM GESCHÄFT

Einkauft und verkauft werden materielle und immaterielle Waren. Zu den eigentlichen Waren gehören landwirtschaftliche Produkte und Erzeugnisse der Industrie und unter uneigentlichen Waren verstehen wir Wertpapiere, Banknoten, Devisen. Waren, mit dennen Handel getrieben wird, können wir in mehrere Gruppen einteilen:

e Lebensmittel – potraviny:

bekommt man in der Bäckerei, Flescherei, Mölkerei und im Geschaft Obst und Gemüse.

e Drogerie – drogérie:

e Seife –mýdlo
e Zahnpaste – zubní pasta
r Kamm – hřeben
s Waschpulver – prací prášek
s Reinigungsmittel – čistící prostř.
s Rasierzeug – holící náčiní
r Wimperntusch – řasenka
r Eyelinier – oční linka
e Hautcreme – pleťový krém
e Zahnbürste – kartáček
e Shampoons – šampóny
s Parfüm – parfém
s Deodorant – spray
r Lippenstift – rtěnka
r Lidschaten – stíny

e Apotheke – lékárna:

s Medikament – lék
s Schlafmittel – prášek na spaní
e Pille – tableta
s Pulver – prášek
e Tabletten – tablety
e Tropfen – kapky

4. NÁKUPY, V OBCHODĚ

Nakupováno a prodáváno je hmotné a nehmotné zboží. K hmotnému zboží patří zemědělské produkty a průmyslové výrobky a pod nehmotným zbožím rozumíme cenné papíry, bankovky, devizy. Zboží, se kterým se uskutečňuje obchod, lze rozdělit do více skupin:

Potraviny dostane člověk v pekárně, masně, mlékárně a v obchodě ovoce a zelenina.

Juwelen, Scmuckgeschäfte – zlatnictví:

s Armband – náramek
r Ohrring – náušnice
r Ring – prstýnek
e Halskette – řetízek

r *Kurzwarenladen – galantérie:*

e Seide – hedvábí
s Häckel – háček
e Stricknadel – jehlice
r Zwirn – nit
s Taschentuch – kapesník
e Wolle – vlna
e Nadel – jehla
r Knopf – knoflík
e Schere – nůžky
s Kopftuch – šátek na hlavu

e *Hauswaren – domácí potřeby:*

s Bügeleisen – žehlička
r Kühlschrank – lednička
r Gefrierschrank – mraznička
e Glühbirne – žárovka
r Leuchter – lustr
r Gefriertruhe – mrazák
r Staubsauger – vysavač
e Waschmaschine – pračka
e Nähmaschine – šicí stroj
e Baterie – baterka
r Spiegel – zrcadlo

s *Eisenwarengeschäft* – železářství:

s Werkzeug – nářadí
e Kneifzange – štípačky
e Säge – pila
r Nagel – hřebík
r Bohrer – vrták
s Sandpapier – smirkový papír
r Hammer – kladivo
r Meißel – dláto
e Feile – pilník
e Bohrmaschine – vrtačka
r Locher – děrovačka

s Geschirr – nádobí:

e Pfanne – pánev
r Kochtopf – hrnec
r Fleischwolf – mlýnek na maso
e Tasse – šálek
s Besteck – příbor
e Kasserolle – kastrol
r Deckel – poklička
e Kanne – konvička
e Schüssel – miska

e *Papierhandlung – papírnictví:*

ein Blatt Papier – list papíru
r Kulli – propisovací tužka
r Umschlag – obálka
r Bleistift – tužka
r Kalender – kalendář
r Füller – plnící pero
s Heft – sešit
s Briefpapier – dopisní papír
r Gummi – guma
r Hefter – sešívačka

r Sportartikel – sportovní potřeby:

r Schlittschuhe – brusle
e Skier – lyže
r Sportanzug – sportovní souprava
e Karte – karta, mapa, vstupenka
e Hantel – činka
s Rakett – raketa
e Sportschuhe – sportovní boty
r Rucksack – batoh

e Buchhandlung:

s Wörterbuch – slovník
e Zeitschrift – časopis
s Buch – kniha
s Lehrbuch – učebnice

10. DIE WICHTIGEN JAHRESTAGE UND FAMILIENFESTE

Während des Jahres gibt es verschiedene Jahrestage und Festtage, die wir alljährlich feiern. Wenn wir im Januar beginnen, feiern wir den ersten Tag des Jahres und viele Leute wünschen sich, das Neue Jahr mit neuen und besseren Plänen und Entscheidungen zu betreten. Am heiligen Dreikönigstag wird der Weihnachtsbaum abgeschmückt.

Früher bedeutete Februar den Beginn der Faschingszeit mit vielen Karnevale und Bällen. Schon in den vorchristlichen Zeiten begrüßten Leute die neuentstandene Frühlingszeit mit Tanzen, Spielen und Feiern. Eine winterdarstellende Puppe wurde verbrannt oder ins Wasser geworfen.

Christliche Frühlingsfeste sind Ostern. Sie werden Ende März oder Anfang April, als Gedächtnis der Auferstehung Christie gefeiert. Die Namen der Ostertage sind: r Gründonnerstag, r Karfreitag, r Karsamstag, r Ostersonntag, r Ostermontag. Am Montag streichen die Jungen die Mädchen mit den Osterruten, die aus jungen Zweigen hergestellt werden, und bekommen von Mädchen geschmückte Eier.

Am 1. April machen sich die Leute lustig übereinander und schicken sich in den April. Der 1. Mai wird als Festtag der Arbeiter gefeiert. In den Städten finden Volksfeste statt. Einige Tage später errinern wir uns an den Prageraufstand am 5. 5. 1945 und an die Befreiung unseres Landes am 8. 5. 1945.

Der erste Juni ist der Internationale Kindertag. Viele Atraktionen, Unterhaltungveranstaltungen, Spiele und kulturelle Programme werden organisiert, die den Kindern Spaß machen.

Im Juli und August ist die beste Zeit für die Kinder in unserem Land, weil sie Ferien haben. Das Schuljahr ist zu Ende und am

10. DŮLEŽITÉ DNY V ROCE A RODINNÉ SVÁTKY

Během roku jsou různé dny a svátky, které každý rok slavíme. Když začneme v lednu, slavíme 1. den v roce a mnoho lidí si přeje vstoupit do Nového roku s novými a lepšími plány a rozhodnutími. Na Tři krále se odstrojuje vánoční stromek.

Dříve znamenal únor začátek masopustu s mnoha karnevaly a bály. Již v době před Kristem vítali lidé nové jaro tancem, hrami a oslavami. Panenka představující zimu se pálila nebo hodila do vody.

Křesťanským jarním svátkem jsou velikonoce. Slaví se na konci března nebo na začátku dubna, jako vzpomínka zmrtvýchvstání Krista. Jména velikonočních dní jsou: zelený čtvrtek, velký pátek, bílá sobota, velikonoční neděle, velikonoční pondělí. V pondělí šlehají chlapci dívky pomlázkou, kterou vyrábějí z mladých větviček a dostávají od dívek malovaná vejce.

1. dubna si dělají lidé ze sebe legraci a vyvádějí se aprílem. 1. květen se slaví jako svátek pracujících. Ve městech se konají lidové slavnosti. O několik dní později si připomínáme Pražské povstání 5. 5. 1945 a osvobození naší země 8. 5. 1945.

1. červen je mezinárodní den dětí. Organizuje se mnoho atrakcí, zábavných akcí, her a kulturních programů, které děti baví.

Červenec a srpen je u nás nejhezčí období pro děti, protože mají prázdniny. Školní rok je u konce a poslední červnový den dostanou

letzten Junitag bekommen Schüler Zeugnisse und haben zwei Monate frei für Erholung, Sport, Hobbys, Wanderungen und Reisen, aber auch für Ferienarbeit in Industriebetrieben oder in der Landwirtschaft. Am 5. Juli feiern wir staatlichen Festtag der Glaubensboten Kyrilius und Metodus und am 6. Juli ist auch ein staatlicher Festtag zur Ehre des Todes von Meister Johann Hus.

Am 1. September beginnt das Schuljahr. Im Oktober haben wir eine große Feier, am 28. Oktober, an diesem Tag ist der erste selbständige Tschechoslowakische Staat unter der Leitung des erstes Presidenten T.G.M. entstanden.

Der 1. November ist der Tag der Allerheiligen und wir gedenken unserer gestorbenen Verwandten und Freunde. Die Gräber werden mit Kerzen und Blumen geschmückt.

Der 17. November – der Internationale Studententag – 1989 hat die samfte Revolution in der Tschechoslowakei begonen. Es ist zum Fall des komunistischen Regimes und zur Thronbesteigung der Demokratie gekommen.

Der Dezember bringt viel Freude besonders für kleine Kinder. Die Vorweihnachtszeit heißt Advent. In manchen Ländern hängen in den Häusern Adventskränze oder Adventskronen.

Am 6. Dezember belohnt der Sankt Nikolaus die braven Kinder mit Äpfeln, Nüßen, Pfefferkuchen.

Ende Dezember haben wir Weihnachten und wir feiern das Ende des Jahres.

školáci vysvědčení a mají dva měsíce volno na zotavení, sport, koníčky, vandrování a cestování, ale také na prázdninové brigády v průmyslových podnicích nebo v zemědělství. 5. července slavíme státní svátek věrozvěstů Cyrila a Metoděje a 6. července je státní svátek k památce úmrtí mistra Jana Husa.

1. září začíná školní rok. V říjnu máme jeden velký svátek, 28. října vzniklo samostatné Československo pod vedením prvního prezidenta Tomáše Guarika Masaryka.

1. listopad je svátek všech svatých a my vzpomínáme na všechny zesnulé příbuzné a přátele. Hroby se zdobí svíčkami a květinami.

17. listopad – mezinárodní den studentstva – 1989 zahájil v Československu sametovou revoluci. Ta vedla k pádu komunistického režimu a k nástupu demokracie.

Prosinec přináší mnoho radostí, hlavně pro děti. Předvánoční čas se jmenuje Advent. V některých zemích visí v domech adventní věnce nebo adventní koruny.

6. prosince odměňuje Mikuláš hodné děti jablky, oříšky, perníkem.

Koncem prosince máme vánoce a slavíme konec roku.

14. DAS WETTER UND DIE JAHRESZEITEN

Die Bewegung der Erdkugel und der Sonne haben Einfluß auf das Wetter der Welt und die Jahreszeiten. Dem Kalender nach beginnt bei uns der Frühling mit der Sonnenwende am 21.März und endet am 21.Juni. Die Sonne steigt über den Horizont, die Tage werden länger, die Nächte kürzer. Die Natur erwacht aus dem Winterschlaf. Am Frühlingsanfang ist es noch kalt. Der Schnee schmilzt, überall gibt es viel Wasser, Schlamm und Dreck. Während des Aprils ist das Wetter unbeständig. Es nieselt, oft kommen Regenschauer, sogar Schneetreiben, dazwischen Sonnenschein. Das Gras und die Bäume werden grün. An den Zweigen von Bäumen und Sträuchern sprießen die ersten Knospen und später Blätter und Blüten. In Wäldern, auf Wiesen und in Gärten kann man die ersten Frühlingsblumen sehen, zuerst die Schneeglöckchen, später die Violetten, Leberblümchen und die duftenden Veilchen und dann die zarten Gänseblümchen. Später kommen noch Flieder, Jasmin und Pfingstrose da. Die Zugvögel kommen (kehren) aus den fernen Südländern zurück. Zu den ersten Frühlingsboten gehören die Lerche, die Schwalbe und der Kuckuck. Auf den Feldern beginnen die Feldarbeiten. Man muß das Getreide säen, die Kartoffeln pflanzen. Auch die Beete im Garten müssen mit dem Spaten umgegraben und für die Saat oder Pflanzung vorbereitet werden, damit sie nicht nur Unkraut tragen.

Der Sommer beginnt am 21. Juni und dauert bis zum 23. September. Die Sonne brennt, die Tageshöchstwerte steigen, aber oft kommen Gewitter, (Stürme) und Hagelschlag. Der Himmel bewölkt (bedeckt) sich, es donnert, blitzt, es regnet (gießt in Strömen). Es kommt zu Überschwemmungen, die manchmal nicht nur Sachschaden zur Folge haben. Dann hört der Sturm auf, der Himmel wird heiter, die Luft wird rein.Was im Frühling ausgesät worden ist, wird im Juli geerntet. Das reife Getreide wird geerntet,

14. POČASÍ A ROČNÍ OBDOBÍ

Pohyb zeměkoule a slunce mají vliv na počasí na Zemi a na roční období. Podle kalendáře u nás začíná jaro slunovratem 21. března a končí 21. června. Slunce stoupá nad horizont, dny se prodlužují a noci zkracují. Příroda se probouzí ze zimního spánku. Začátkem jara je ještě chladno. Sníh taje, všude je spousta vody, bahna a špíny. Během dubna je počasí nestálé. Mrholí, často přicházejí dešťové a dokonce sněhové přeháňky a mezi tím svítí slunce. Tráva a stromy se zelenají. Na větvičkách stromů a keřů raší první pupeny a později listy a květy. V lesích, na loukách a v zahradách můžeme vidět první jarní květiny – nejprve sněženky, později violky, jaterníčky a vonící fialky a pak něžné sedmikrásky. Později přijde ještě šeřík, jasmín a pivoňka. Stěhovaví ptáci se vracejí ze vzdálených jižních zemí. K prvním poslům jara patří skřivan, vlaštovka a kukačka. Na polích začínají polní práce. Musí se zasít obilí, zasadit brambory. Také záhony na zahradě se musejí zrýt a připravit na setbu, aby nepřinášely jen plevel.

Léto začíná 21. června a trvá až do 23. září. Slunce pálí, denní teploty stoupají, ale často přijdou bouřky a krupobití. Obloha se zatáhne, hřmí, blýská se, prší. Dochází k povodním, které nemají někdy za následek jen věcné škody. Pak bouřka přestane, obloha se vyjasní, vzduch se pročistí. Co se zjara zasadilo, to se v červenci sklízí. Zralé obilí se sklidí, umele, rozdrtí. Drobné ovoce a zelenina se vaří, zavařuje nebo uskladňuje. V lese mohou rekreanti a studenti, kteří se zotavují z povinností, sbírat houby nebo trhat jaho-

d.h. gemäht, gedroschen und eingefahren. Kleinobst und Gemüse werden gekocht und konserviert oder eingelagert. Im Wald können die Urlauber und die von den Prüfungen sich erholenden Studenten Pilze suchen und Erdbeeren, Brombeeren, Himbeeren und Blaubeeren sammeln.

Nach der Ernte wird es langsam etwas kälter, es kommt der Herbst. Die Blätter werden gelb und fallen ab. Morgens ist es kalt, später kommt der Nebel. Das reife Obst wird gepflückt. Auch die Hagebutten werden rot und man kann sie sammeln. Die Kartoffeln werden gerodet, die Felder gedüngt und gepflügt.

Dann kommen schon die ersten Fröste und fallen die ersten Schneeflocken. Der 21. Dezember, der Tag der Wintersonnenwende, ist der kürzeste Tag des Jahres. Mit diesem Tag beginnt der Winter. Die Natur ruht aus. Es friert, die ganze Landschaft ist verschneit, manchmal entstehen Schneeverwehungen, Glatteis und Schneematsch behindern den Verkehr. Das Thermometer zeigt einige Grad unter Null, Teiche, Bäche und Flüsse frieren zu. Der Winter bringt uns die schönsten Festtage des Jahres – Weihnachten. Wer würde sich darauf nicht freuen?

dy, ostružiny, maliny a borůvky.

Po žních se pomalu ochlazuje, přichází podzim. Listy žloutnou a opadávají. Ráno bývá chladno, později přicházejí mlhy. Trhá se zralé ovoce. Také šípky zčervenají a mohou se sbírat. Brambory se vykopají, pole pohnojí a zorají.

Pak už přijdou první mrazíky a padají první sněhové vločky. 21. prosinec, den zimního slunovratu, je nejkratším dnem v roce. Tímto dnem začíná zima. Příroda odpočívá. Mrzne, celá krajina je zavátá sněhem a někdy vznikají sněhové závěje, náledí a sněhová kaše brání dopravě. Teploměr ukazuje několik stupňů pod nulou, rybníky, potoky a řeky zamrzají. Zima nám přináší ty nejhezčí svátky v roce – vánoce. Kdo by se na to netěšil?

15. DIE TSCHECHISCHE REPUBLIK

Die Tschechische Republik liegt im Herzen Europas. Die Gesamtfläche beträgt 78 000 qkm (Quadratkilometer) und besteht aus Tschechien, Schlesien und Mähren. Die Tschechische Republik grenzt im Norden an Polen, im Nordwesten an Deutschland, im Süden an Österreich und Ungarn und im Osten an die Slowakei.

Die Tschechische Republik ist ein Unitärstaat, wo etwa 10 Mio Einwohner leben. Außer Tschechen leben in unserer Republik mehrere Nationalminderheiten, wie Deutschen, Polen, Zigeuner usw.

Die Bevölkerungsdichte ist hoch, entspricht jedoch dem europäischen Standard. Die meiste Bevölkerung konzentriet sich in großen Städten und Industriegebieten – z.B. Prag, Brün, Ostrava, Nordböhmen, Nordmähren. Viel weniger besiedelt sind Gebirge, Grenzgebiete und Hochland.

Die Tschechische Republik ist ein Gebirgsland. Gebirgszüge schützten die Grenze in Böhmen und Nordmähren. Vom Süden ist es der Böhmerwald mit seinen breiten, abgerundeten Bergen von großen alten Wäldern bedeckt. Dazwischen liegen einsame Moore, in denen Tiere leben und seltene Pflanze wachsen. Hier entspringt die Moldau, einer der schönsten und berühmtesten Flüssen in unserem Land. Im Westen liegt das Erzgebirge, eine warnende Landschaft mit kahlen Bäumen, zerstört dank der Rücksichtslosigkeit der Menschen gegenüber der Natur. Im Nordwesten und im Norden sind es das Izergebirge und das Riesengebirge mit der Schneekoppe (1602 m), dem höchsten Berg im Böhmen. Dann schließt sich das Adlergebirge an, und weiter das Altvatergebirge und die Beskiden. Im Innenland von Böhmen und Südmähren liegen Niederungen und Tiefebenen. Im zentralen Teil von Mähren, an der Grenze zwischen Böhmen und Mähren, liegt das Böhmisch-Mähriche Höhen, eine malerische gemütliche

15. ČESKÁ REPUBLIKA

Česká republika leží v srdci Evropy. Celková rozloha je 78 000 km^2 a skládá se z Čech, Slezska a Moravy. Česká republika hraničí na severu s Polskem, na severozápadě s Německem, na jihu s Rakouskem a Maďarskem a na východě se Slovenskem.

Česká republika je unitární stát, kde žije asi 10 mil. obyvatel. Kromě Čechů žijí v naší republice ještě mnohé národnostní menšiny, jako Němci, Poláci, cikáni atd.

Hustota obyvatel je vysoká, odpovídá ale evropskému standardu. Většina obyvatelstva se soustřeďuje ve velkých městech a v průmyslových oblastech – např. Praha, Brno, Ostrava, severní Čechy, severní Morava. Mnohem méně jsou osídlena pohoří, pohraniční oblasti a vysočiny.

Česká republika je hornatá země. Horská pásma chrání hranice Čech a severní Moravy. Od jihu je to Šumava se svými širokými zaoblenými horami pokrytými velkými starými lesy. Mezi tím leží opuštěné bažiny, ve kterých žijí zvířata a rostou vzácné rostliny. Zde pramení Vltava, jedna z nejkrásnějších a nejslavnějších řek v naší zemi. Na západě leží Krušné Hory, varující krajina s holými stromy, zničena díky bezohlednosti lidí k přírodě. Na severozápadě a na severu jsou to Jizerské hory a Krkonoše se Sněžkou (1602 m), nejvyšší horou Čech. Potom následují Orlické hory, a dále Jeseníky a Beskydy. Ve vnitrozemí Čech a jižní Moravy leží doliny a nížiny. V centrální části Moravy, na hranicích mezi Čechy a Moravou leží Českomoravská vysočina, malebná krajina s krásnými borovicovými lesy a s typickými bludnými balvany.

Landschaft mit schönen Kieferwäldern und den typischen erratischen Blöcken.

Zu den wichtigsten Flüssen gehören die Elbe, die Moldau, die March. Zu den schönsten Flüssen gehören die Moldau, die Lužnice, die Otava, die Sázava, die Oslava usw., die oft zum Ziel der Wasserfreunde werden. An manchen Flüssen werden Talsperren gebaut. Einige von ihnen, besonders die kleinen, dienen als Wasserresserwier, die großen wurden für Stromproduktion in Wasserkraftwerken erbaut.

Das Klima in der Tschechischen Republik ist mild. Die Winterzeit ist normalerweise ziemlich kalt mit Schnee und gefrorenen Teichen und Flüssen, im Sommer ist es meistens schön warm. Die Tschechoslowakei gehörte früher zu den führenden und hochentwickelten Industrieländern Europas. Nach dem 2. Weltkrieg wurde die Industrie nationalisiert und auf Schwerindustrie umgestellt.

In der Pflanzenproduktion werden Weizen, Gerste, Roggen und Hafer angebaut, als auch Futterpflanzen, Zuckerrüben, Kartoffeln, in warmen Gebieten auch Wein und Hopfen. In der Viehzucht werden hauptsächlich Schweine, Rinder und Geflügel gezüchtet.

Die Hauptstadt des Landes ist PRAG.

Prag

Prag ist die Hauptstadt der Tschechischen Republik. Man sagt, daß es im Herzen Europas liegt und daß Prag zu den schönsten Städten Europas gehört. Prag wird oft als goldene oder hundertürmige Stadt genannt.

Prag liegt im Zentrum Böhmens an beiden Ufern der Moldau. Es leben hier mehr als eine Million Einwohner. Prag ist politisches, kulturelles, ökonomisches und sportliches Zentrum unserer Republik. Es ist auch Sitz des Präsidenten. In Prag sind viele

K nejvýznamnějším řekám patří Labe, Vltava, Morava. K nejkrásnějším řekám patří Vltava, Lužnice, Otava, Sázava, Oslava atd. , které jsou často cílem přátel vody. Na některých řekách se staví údolní přehrady. Některé z nich, především ty malé, slouží jako vodní zásobárny, ty velké byly vystavěny pro výrobu proudu ve vodních elektrárnách.

Klima v České republice je mírné. Zimní období je normálně docela chladné se sněhem a zamrzlými rybníky a řekami, v létě je většinou krásně teplo. Československo patřilo dříve k vedoucím a vysoce rozvinutým průmyslovým zemím Evropy. Po 2. světové válce byl průmysl znárodněn a přestavěn na těžký průmysl.

Z rostlinné výroby se pěstuje pšenice, ječmen, žito a oves, jako krmivo cukrová řepa, brambory, v teplých oblastech také víno a chmel. V živočišné výrobě se chovají hlavně prasata, hovězí dobytek a drůbež.

Hlavní město země je Praha.

Praha

Praha je hlavní město České republiky. Říká se, že leží v srdci Evropy a že patří k nejkrásnějším městům Evropy. Praha bývá často nazývána zlatým nebo stověžatým městem.

Praha leží v centru Čech na obou březích Vltavy. Žije zde více než milion obyvatel. Praha je politické, kulturní, ekonomické a sportovní centrum naší republiky. Je také sídlem prezidenta. V Praze je mnoho vysokých škol, dále vědecké instituce a centrální

Hochschulen, weiter wissenschaftliche Institute und zentrale Behörden. Man baut hier sehr viel, vor allem Neubausiedlungen am Rande der Stadt, aber auch Warenhäuser, Hotels, Sporteinrichtungen und die Metro, auf die Prager stolz sind. Das heißt, daß viele Gebäude und ganze Stadtviertl im 20. Jahrhundert gebaut wurden.

Prag ist ein Magnet für Touristen aus aller Welt. Es gibt hier viele alte Kirchen, Paläste, Museen, Theater, Galerien und Kloster. Wunderschön und attraktiv ist das Areal der Prager Burg. Es umfaßt drei Höfe und einige wertvolle Gebäude. Das Panorama der Burg bildet der St.Veitsdom. Er wurde im gotischen Stil gebaut. Die Besucher bewundern auch die St. Georgs Basilika im romanischen Stil. In der Goldenen Gasse kann man verschiedene Souveniers kaufen. Zu den alten Stadtvierteln gehören die Kleinseite mit der barocken St. Nikolauskirche und die Altstadt. Auf dem Altstädter Ring steht das Altstädter Rathaus mit der astronomischen Aposteluhr, die Teynkirche und ein großes Denkmal, das Jan Hus darstellt.

Im Zentrum der Stadt, auf dem Wenzelsplatz steht das Denkmal des tschechischen Fürsten Wenzel, das von J. V. Myslbek ist und weiter befindet sich hier das Nationalmuseum.

Auch die alte Synagoge und der jüdische Friedhof gehören zu den berühmten Prager Sehenswürdigkeiten. Die Karlsbrücke mit zahlreichen Statuen verbindet das alte Prag mit anderen neueren Stadtvierteln. Die Karlsbrücke stammt aus dem vierzehnten Jahrhundert und von hier hat man eine schöne Aussicht auf den Hradschin und die Nikolauskirche.

Das Panorama von Prag bilden auch die Türme von Vyšehrad. Es war früher der Sitz der böhmischen Fürsten.

In Prag finden jedes Jahr die Konzerte des Prager Frühlings statt.

Prag ist auch ein großes Industriezentrum. Dort sind vor allem die Lebensmitell- und Textilindustrie und weiter Maschinenbau vertreten.

úřady. Hodně se zde staví, především sídliště na okraji města, ale také obchodní domy, hotely, sportovní zařízení a metro, na které jsou Pražané pyšní. To znamená, že ve 20. století byly vystavěny mnohé budovy a celé městské čtvrti.

Praha je magnet pro turisty z celého světa. Je zde mnoho starých kostelů, paláců, muzeí, divadel, galerií a klášterů. Překrásný a atraktivní je areál Pražského hradu. Zahrnuje tři dvory a několik vzácných budov. Panorama Hradu tvoří chrám sv. Víta. Byl vystavěn v gotickém stylu. Návštěvníci obdivují také Basiliku sv. Jiří v románském stylu. Ve Zlaté uličce si může člověk koupit různé suvenýry. Ke starým čtvrtím patří Malá Strana s barokním kostelem sv. Mikuláše a Staré Město. Na Staroměstském náměstí stojí Staroměstská radnice s orlojem, Týnský chrám a velký pomník, který představuje Jana Husa.

V centru města, na Václavském náměstí, stojí socha českého knížete Václava, která je od J. V. Myslbeka a dále se zde nachází Národní muzeum.

Také stará synagoga a židovský hřbitov patří ke známým pražským pamětihodnostem. Karlův most s mnoha sochami spojuje starou Prahu s ostatními novějšími čtvrtěmi. Karlův most pochází ze 14. století a člověk má odtud krásný výhled na Hradčany a na chrám sv. Mikuláše.

Panorama Prahy tvoří také věže Vyšehradu. To bylo dříve sídlo českých knížat.

V Praze se každoročně konají koncerty Pražského jara.

Praha je také velké průmyslové centrum. Je zde zastoupen hlavně potravinářský a textilní průmysl a strojírenství.

22. DEUTSCHLAND

Die Bundesrepublik Deutschland, der größte Staat in Mitteleuropa, nimmt eine Fläche von 356 910 km^2 ein, erstreckt sich von der Nord- und Ostsee bis zu den Alpen. Zu dem Territorium gehören auch zahlreiche Inseln. Die größte von ihnen ist Rügen. Die BRD grenzt im Nordwesten an die Niederlande, Belgien und Luxemburg, im Westen an Frankreich, im Süden an Österreich und an die Schweiz, im Südosten an die Tschechische Republik, im Osten an Polen und im Norden an Dänemark. Eine natürliche Grenze bildet die Nord– und Ostsee.

Die Oberfläche Deutschlands gliedert sich in drei, bzw. vier unterschiedliche Gebiete. Es sind das Norddeutsche Tiefland, das Deutsche Mittelgebirge, das Alpenvorland und die Alpen. Das Norddeutsche Tiefland umfaßt zahlreiche Heiden und Moore. Im östlichen Teil gibt es das größte Seengebiet – die Mecklenburger Seenplatte. Der größte See hier ist die Müritz. Das Deutsche Mittelgebirge zerfällt in viele kleine Landschaftseinheiten. Es sind z.B. die Eifel, der Odenwald, der Schwarzwald, der Bayerische Wald, der Thüringer Wald und das Erzgebirge. Zwischen der Donau und den Alpen zieht sich das Alpenvorland hin. Auch hier gibt es schöne Seen, wie z.B. den Ammersee.

Die Alpen nehmen den südlichen Teil Deutschlands ein. Sie bestehen aus einigen Gebirgszügen. Am höchsten ist das Wettersteingebirge in den Bayerischen Alpen. Hier erhebt sich auch der höchste Gipfel der Deutschen Alpen – die Zugspitze (2962 m). Das Land entwässern der Rhein, die Elbe, die Wesser, die Oder und die Donau. Der wichtigste Fluß ist der Rhein. Er mündet in die Nordsee. Die BRD liegt in der gemäßigten Klimazone. Entscheidend für das Klima ist das landschaftliche Relief.

22. NĚMECKO

Německá spolková republika, největší stát střední Evropy, zaujímá plochu 356910 km^2, rozkládá se od Severního a Baltského moře až k Alpám. K teritoriu patří také mnoho ostrovů. Největší z nich je Rujána. Německo hraničí na severozápadě s Holandskem, Belgií a Lucemburskem, na západě s Francií, na jihu s Rakouskem a Švýcarskem, na jihovýchodě s Českou republikou, na východě s Polskem a na severu s Dánskem. Přírodní hranice tvoří Severní a Baltské moře.

Povrch Německa se člení do tří, resp. do čtyř různých oblastí. Jsou to Severoněmecká nížina, Německé středohoří, Předalpí a Alpy. V Severoněmecké nížině jsou četná vřesoviště a bažiny. Ve východní části je největší jezerní oblast – Meklenburská jezerní plošina. Největší jezero je Müritz. Německé středohoří se rozpadá do mnoha malých krajinných jednotek. Jsou to například Eifel, Odenský les, Černý les, Bavorský les, Durynský les a Krušné hory. Mezi Dunajem a Alpami se táhne Alpské předpolí (Předalpí). Také zde jsou krásná jezera, jako např. Ammersee.

Alpy zabírají jižní část Německa. Skládají se z několika horských pásem. Nejvyšší je pohoří Wetterstein v Bavorských Alpách. Zde se také vypíná největší vrchol německých Alp – Zugspitze (2962m). Zemi odvodňuje Rýn , Labe, Vezera, Odra a Dunaj. Nejdůležitější řekou je Rýn. Ústí do Severního moře. SRN leží v mírné klimatické zóně. Rozhodující pro klima je krajinný reliéf.

Hessen	Thüringen
Sachsen	Bayern

Die Bundesländer haben weitgehende Autonomie. Der Bundespräsident ist fünf Jahre im Amt. Das Parlament besteht aus zwei Kammern: dem Bundestag und dem Bundesrat.

Die deutsche Währung ist die Deutsche Mark, die in 100 Pfennige eingeteilt wird.

Die BRD ist nicht besonders reich an Bodenschätzen. Die wichtigsten sind die Stein– und Braunkohle. Die größte Steinkohlevorräte sind im Ruhrgebiet, im Saarbrücken und im Aachner Becken konzentriert. Die wichtigsten Industriezweige sind: Maschinenbau, Straßenfahrzeugbau, elektronische und chemische Industrie, Bergbau und Hüttenwesen, Bauwesen, Textil– und Nahrungsmittelindustrie. Das wichtigste Industriezentrum der BRD ist das Ruhrgebiet mit seiner Schwerindustrie. Chemische Industrie ist u.a. in Baden–Württenberg, Hessen, Rheinland–Pfalz, Sachsen, Sachsen–Anhalt, Bayern und in Thüringen vertreten. Die Zentren des Maschinenbaus sind u.a. Stuttgart und Magdeburg. Die BRD ist der drittgrößte Automobilproduzent der Welt. In Wolfsburg ist das Stammwerk des bekannten Volkswagenkonzerns. Die Firmen Audi, BMW, die Mercedes-Benz, Opel haben auch sehr guten Ruf. In Bremen, Hamburg, Rostock gibt es riesige Schiffswerften. Elektronische Industrie befindet sich u.a. in Bayern und in Hessen, die Textilindustrie in Thüringen und in Nordrhein–Westfalen. Auch die Landwirtschaft wird sehr intensiv betrieben. Die wichtigste Anbaugebiete sind das Norddeutsche Tiefland, das Alpenvorland und die Täler der Flüsse Rhein, Mosel, Neckar, Main und Donau. Man baut Kartoffeln, Getreide, Hopfen und Wein an.

Hesensko	Durinsko
Sasko	Bavorsko

Spolkové republiky mají dalekosáhlou autonomii. Spolkový prezident je ve své funkci pět let. Parlament se skládá ze dvou sněmoven (komor): ze Spolkového sněmu a ze Spolkové rady.

Německá měna je německá marka, která se dělí na 100 feniků.

Spolková republika Německo není nijak zvlášť bohatá na přírodní bohatství. Nejdůležitější je černé a hnědé uhlí. Největší zásoby černého uhlí jsou v Porúří, v Saarbrückenu a v Cášské pánvi. Nejdůležitější průmyslová odvětví jsou: strojírenství, výroba automobilů, elektronický a chemický průmysl, hornictví a hutnictví, stavitelství, textilní a potravinářský průmysl. Nejdůležitější průmyslové centrum Německa je Porúří se svým těžkým průmyslem. Chemický průmysl je mimo jiné zastoupen v oblasti Badensko–Württenbersko, v Hessensku, v oblasti Porýní–Falcko, v Sasku, v oblasti Sasko–Anhaltsko, v Bavorsku a v Durýnsku. Centry strojírenství jsou Stuttgart a Magdeburg. SRN je třetí největší výrobce automobilů na světě. Ve Wolfsburgu je kmenový závod známého koncernu Volkswagen. Firmy Audi, BMW, Mercedes-Benz, Opel mají ve světě také velmi dobrou pověst. V Brémách, v Hamburgu, Rostocku jsou obrovské loděnice. Elektronický průmysl se nachází mimo jiné v Bavorsku a v Hesensku, textilní průmysl v Durynsku, a v oblasti Severní Porýní–Vestfálsko. Také zemědělství se provozuje velmi intenzivně. Nejdůležitější pěstitelské oblasti jsou Severoněmecká nížina, Předalpí a údolí u řek Rýn, Mosela, Neckar, Mohan a Dunaj. Pěstují se brambory, obilí, chmel a víno.

23. ÖSTERREICH

Österreich ist ein kleines Binnenland im südlichen Mitteleuropa. Es erstreckt sich auf einer Fläche von 83 853 km^2 und grenzt an sieben Länder. Die längste Grenze hat es mit der BRD, die kürzeste mit Liechtenstein. Im Norden grenzt es an die Tschechische Republik, im Osten an Ungarn und Slowakai, im Süden an Slowenien und Italien, im Westen an die Schweiz. Österreich ist ein Mittel- und Hochgebirgsland. 63% des Gebietes gehören zu den Ostalpen. Sie gliedern sich in drei Zonen. Es sind die Nordkalkalpen, weiter sind das die Zentralalpen. Ihr schönster Teil sind die Hohen Tauern mit dem höchsten Gipfel Österreichs, dem Großglockner (3797 m). Die dritte Zone der Ostalpen bilden die Südkalkalpen. Das Alpenvorland reicht bis zum Donautal und grenzt an das Pannonische Tiefland.

Im östlichen Teil des Landes gibt es noch das Marchfeld und das Wiener Becken. Der mächtigste Fluß Österreichs ist die Donau. Die grösten Nebenflüsse der Donau sind der Inn, die Salzach, sowie Traun, Enns, Drau und March. Für die österreichische Landschaft sind auch zahlreiche Seen charakteristisch. Das umfangreichste Seengebiet erstreckt sich im Salzkammergut. Zu den schönsten Seen gehören der Attersee, Traunsee, Mondsee, Wolfgangsee. Der größte europäische Steppensee ist der leicht salzhaltige Neusiedler See im Burgenland. Österreich liegt in der gemäßigten Klimazone. Charakteristisch für das Klima ist der Föhn.

Die Republik Österreich zählt 7 700 000 Einwohner. Die Amtsprache ist Deutsch. Die Dialekte sind sehr beliebt. In Österreich leben auch einige nationale Minderheiten. Die größten Städte sind: Wien (1.6 Mio Einw.), Graz, Linz, Salzburg, Innsbruck.

23. RAKOUSKO

Rakousko je malý vnitrozemský stát na jihu střední Evropy. Rozkládá se na ploše 83 853 km^2 a hraničí se sedmi zeměmi. Nejdelší hranici má s Německem, nejkratší s Lichtenštejnskem. Na severu hraničí s Českou republikou, na východě s Maďarskem a Slovenskem, na jihu se Slovinskem a s Itálií, na západě se Švýcarskem. Rakousko je středo- a velehorní zemí. 63 % oblasti patří k Východním Alpám. Tyto se člení do tří zón. To jsou Severní vápencové Alpy, dále jsou to Centrální Alpy. Jejich nejhezčí částí jsou Vysoké Taury s nejvyšším vrcholem Rakouska – Grossglockner (3797 m). Třetí zónu Východních Alp tvoří Jižní vápencové Alpy. Předalpí sahá až k Dunajskému údolí a hraničí s Panonickou nížinou.

Ve východní části země je ještě Moravské pole a Vídeňská pánev. Největší řeka Rakouska je Dunaj. Největší přítoky jsou Inn, Salzach, Traun, Enže, Dráva a Morava. Pro rakouskou krajinu jsou charakteristická četná jezera. Nejrozsáhlejší jezerní oblast se rozprostírá v Solné Komoře. K nejkrásnějším jezerům patří jezera: Attersee, Traunsee, Mondsee, Wolfgangsee. Největší evropské stepní jezero je lehce slané jezero Neusiedler See v oblasti Burgenland. Rakousko leží v mírné klimatické zóně. Charakteristický pro jeho klima je fén.

Republika Rakousko má 7 700 000 obyvatel. Úřední řečí je němčina. Velmi oblíbené jsou dialekty. V Rakousku žije také několik národnostních menšin. Největší města jsou: Vídeň (1,6 Mil. obyvatel), Graz, Linz, Salzburg, Innsbruck.

Wien

Wien ist die Hauptstadt Österreichs und zugleich ein eigenes Bundesland. Es erstreckt sich an beiden Ufern der Donau und zählt ca. 1,6 Mio Einwohner. Es ist ein wirtschaftliches, administratives, politisches und kulturelles Zentrum des Landes, die dritte UNO-Stadt, eine beliebte Konferenzstadt, Sitz vieler internationaler Organisationen, Hochschulen und der ältesten österreichischen Universität. Wien ist reich an Bauwerke aller Epochen. Eins der Wahrzeichen von Wien ist der gotische Stephansdom im historischen Stadtkern. Die schönste Barockkirche Wiens ist die Karlskirche. Andere Barockbauten sind z.B. die ehemalige kaiserliche Winterresidenz Hofburg, heute der Amtsitz des Bundespräsidenten, das Untere und Obere Belvedere und das Schloß Schönbrunn. Sehenswert sind auch die Neue Burg, das Kunsthistorische Museum, die Wiener Staatsoper, das neugriechische Parlament, das neugotische Rathaus, das Burgtheater. Andere beliebte Ausflugsziele sind der Vergnügungspark Prater, dessen Wahrzeichen das Riesenrad ist, der Donaupark mit dem Aussichtsturm – dem Donauturm – oder der Wienerwald. Wien wird als Musikstadt bezeichnet. Mit dieser Stadt sind nämlich so bekannte Namen wie Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Gluck, Brahms, Strauß usw. verbunden. Wien ist auch eine Messestadt und wichtiges Industriezentrum des Landes.

Salzburg

– ist eines der schönsten und kontrastreichsten Bundesländer. Nach Tirol ist es das von ausländischen Touristen meistbesuchte Bundesland. Ein berühmtes Wintersportzentrum ist Kaprun am Eingang des Kapruner Tals. Ein Erlebnis ist auch der Besuch des Krimmler Tales mit den größten Alpenwasserfällen. Besucht wer-

Vídeň

Vídeň je hlavní město Rakouska a zároveň spolková republika. Rozprostírá se po obou březích Dunaje a má ca. 1,6 mil. obyvatel. Je to hospodářské, administrativní, politické a kulturní centrum země, třetí sídlo OSN, oblíbené konferenční město, sídlo mnoha mezinárodních organizací, vysokých škol a nejstarší rakouské univerzity. Vídeň je bohatá na stavby všech epoch. Jedním znakem Vídně je gotický Stephansdom v historickém jádru města. Nejhezčí barokní kostel Vídně je Karlskirche. Další barokní stavby jsou např. bývalá císařská zimní rezidence Hofburg, dnes úřední sídlo prezidenta republiky, spodní a horní Belvedere a zámek Schönbrunn. Pozoruhodná je také stavba die Neue Burg, Umělecko-historické muzeum, Vídeňská státní opera, novořecký Parlament, novogotická radnice, Burgtheather (Hradní divadlo). Dalším oblíbeným cílem výletů je zábavní park Prater, jehož znakem je Ruské kolo, dále Dunajský park s rozhlednou (der Donauturm), nebo Vídeňský les. Vídeň bývá označována jako město hudby. S tímto městem jsou totiž spojena tak známá jména jako Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Gluck, Brahms, Strauss a další. Vídeň je také město veletrhů a důležité průmyslové centrum země.

Salzbursko

Je jedna z nejhezčích a kontrastních spolkových zemí. Po Tyrolsku je to země nejvíce navštěvovaná zahraničními turisty. Proslulé zimní sportovní centrum je Kaprun na začátku oblasti Kapruner Tal (Kaprunské údolí). Návštěva oblasti Krimmer Tal (Jestřábí údolí) s největšími alpskými vodopády je také zážitkem. Navštěvo-

Die Industrie basiert auf einer reichen Auswahl von Bodenschätzen und großen Wasserenergiequellen. In Niederösterreich werden Erdöl und Erdgas gefördert. Im Salzkammergut gibt es große Salzvorkommen. An der Spitze der Schwerindustrie stehen das Hüttenwesen und der Maschinenbau. Die Textilindustrie ist in Vorarlberg vertreten, ebenso die Elektroindustrie. Sehr intensiv entwickelt sich die Chemieindustrie. Man produziert auch Ski, Musikinstrumente, bekannte Lebensmittel (Mozartskugeln, Käse).

Průmysl se opírá o bohatý výběr přírodního bohatství a o velké zdroje vodní energie. V oblasti Dolního Rakouska se těží ropa a zemní plyn. V oblasti Solné Komory jsou velká naleziště soli. V čele těžkého průmyslu stojí hutnictví a strojírenství. Textilní průmysl je zastoupen v oblasti Vorarlberska, stejně tak elektroprůmysl. Velmi intenzivně se rozvíjí chemický průmysl. Vyrábí se zde také lyže, hudební nástroje, známé potraviny (Mozartovy koule, sýr).